

НАРЪЧНИК ЗА ИНТЕГРАЦИЯ

Информация за новопризнати бежанци и лица с хуманитарен статут

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	5
1. Обща информация	6
2. Регистрация в общината и документи за самоличност	8
2.1 Гражданска и адресна регистрация	9
2.2 Издаване на документи за самоличност	12
2.3 Пътуване зад граница	13
2.4 Шофьорска книжка	14
2.5 Други документи	15
3. Жилищно настаняване	16
3.1 задължителна регистрация и срокове	17
3.2 Опции за настаняване	17
4. Събиране на семейства	18
4.1 Правоимащи членове на семейството	19
4.2 Как да се събера с членове на моето семейство?	19
5. Образование	21
5.1 Защо да запишете детето си в училище?	22
5.2 Обща информация за образователната система	22
5.3 Ясли и детски градини	23
5.4 Предучилищно образование	23
5.5 Записване в училище	24
5.6 Подкрепа за децата в училище	25

5.7	Висше образование	26
5.8	Образование за възрастни	27
6.	Обучение по български език	29
6.1	Обучение за деца	30
6.2	Обучение за възрастни	30
7.	Признаване на университетски дипломи и професионални квалификации	32
7.1	Обща информация за признаване на дипломи	34
7.2	Валидиране и признаване на професионални квалификации	35
8.	Достъп до пазара на труда и възможности за заетост	36
8.1	Видове договори за заетост	36
8.2	Права на работниците	37
8.3	Изисквания на работодателите	37
8.4	Търсене на работа	40
8.5	Сключване на договор за работа	40
8.6	Отваряне на банкова сметка	41
8.7	Обезщетение при безработица	41
8.8	Пенсия	41
9.	Социално подпомагане	42
9.1	Социална помощ за хора в затруднено финансово положение	43
9.2	Семейни помощи за деца	44
9.3	Помощи за хора с увреждания	45
9.4	Социална пенсия за хора над 70 години	47

10. Здравеопазване	48
10.1 Изисквания за здравно осигуряване	49
10.2 Медицински услуги	51
10.3 Лекарства	53
10.4 Стоматологични услуги	53
10.5 Запазване на час при специалист	53
11. Българско гражданство	54
11.1 Изисквания за допустимост	55
11.2 Необходими документи	55
11.3 Как да кандидатствам за българско гражданство?	57
12. Ключови услуги и организации: контакти и адреси	58

УВОД

Поздравления! Вие вече сте получили статут в България! Това е нова страница за Вас и Вашето семейство.

Предстои Ви дълъг и понякога нелек път на адаптация към новия Ви дом. За щастие, има институции и неправителствени организации, които ще Ви окажат подкрепа, за да го извървите успешно.

Тази брошура цели да Ви помогне в първите Ви стъпки, след като получите своето позитивно решение от Държавната агенция за бежанците (ДАБ). Ще разберете какви са Вашите права в България с новия Ви статут, какви са Вашите задължения, къде и от кого можете да търсите подкрепа. Ще Ви предостави информация за възможностите, които се откриват пред Вас в България.

Тази брошура е насочена към Вас, ако сте над 18 г. Ако сте под 18 г. и сте в България без родители или други членове на Вашето семейство, е възможно за Вас да се прилагат по-различни процедури от посочените тук. За подкрепа трябва да се обърнете към Вашия представител от Националното бюро за правна помощ.

ЧАСТ 1:
ОБЩА
ИНФОРМАЦИЯ

Добре дошли в закрилата в България: Какво означава вашият статут

Международната закрила в България включва два статута: **статут на бежанец** или **хуманитарен статут**. Вие вече сте получили един от тях.

Съгласно закона, вашите права първоначално са определени както следва:

- Статут на бежанец: получавате правата на българските граждани.
- Хуманитарен статут: получавате правата на чужденци с разрешение за постоянно пребиваване в България.

На практика обаче и двата статута Ви дават пълен достъп до почти всички държавни системи и институции. Независимо дали имате бежански или хуманитарен статут, имате право на:

Образование: безплатно и задължително образование в държавните и общински училища за децата Ви;

Заетост: легална работа без никакви допълнителни разрешителни;

Здравеопазване: личен лекар и медицинска помощ, когато заплащате здравните си осигуровки;

Събиране на семейство: на територията на България с членове на Вашето семейство (съпруг/а и деца до 18 г., или родители или деца над 18 г., ако не са в състояние да се грижат за себе си заради здравословни причини);

Социално подпомагане: получаване на социално подпомагане и социални услуги;

Гражданство: получаване на българско гражданство след определен период.

Основни практически разлики

На практика, разликата между двата статута се изразява само в две неща:

Аспект	Статут на бежанец	Хуманитарен статут
Продължителност на документите за самоличност	5 години (5)	3 години (3)
Период, след който можете да кандидатствате за българско гражданство	3 години (3)	5 години (5)

ВАЖНО

Докато не получите гражданство, нямате право:

- I. да гласувате
- II. да членувате в политически партии
- III. да бъдете военнослужещи

ЧАСТ 2:
РЕГИСТРАЦИЯ В
ОБЩИНАТА И
ДОКУМЕНТИ ЗА
САМОЛИЧНОСТ

2.1 Гражднаска и адресна регистрация

След като Ви бъде връчено решение за статут, в рамките на 14 дни от получаването на решението, трябва:

1. да намерите жилище;
2. да се регистрирате в общината, в която се намира това жилище

Този краен срок е изключително важен! След като се регистрирате, ще ви бъде издаден уникален **Единен граждански номер (ЕГН)**. Той ще Ви е необходим, за да получите документи за самоличност и да имате достъп до **всички национални институции и услуги**.

➔ Как да се регистрирате: стъпка по стъпка

Стъпка 1: Намерете жилище

- **Намерете жилище:** с адрес, на което Вие и Вашето семейство може да бъдете регистрирани. (Как да намерите жилище, вижте в раздел III. **Жилищно настаняване**).
- **Съгласие на собственик:** собственикът на имота трябва да е съгласен с регистрацията. Трябва да подпишете договор за наем.

Стъпка 2: Информирайте Държавната агенция за бежанците (ДАБ)

- **Подайте документите си:** отидете в центъра на ДАБ, където сте настанени, и подайте договора си за наем, за да ги уведомяте за новия си адрес.
- **Получаване на писмо:** ДАБ ще издаде писмо до кмета на общината, където се намира новото Ви жилище.

Стъпка 3: Отидете до общината

Отидете в общината, където се намира жилището, със **следните документи**:

Тип документ	Необходим документ
Доказателство за статут	Решението, с което Ви се предоставя статут;
Писмо от ДАБ	Писмото от центъра, където сте настанени, до кмета на съответната община;
Идентификация	Регистрационната карта на ДАБ (синята карта);
Доказателство за адрес	Договор за наем със собственика на имота;
Доказателство за собственост на имот	Копие на нотариалния акт на имота;
Семеен списък	Списък с всички членове на Вашето семейство – родители, съпруг/а, деца, братя и сестри (имената трябва да са точно както са вписани в регистрационната карта).

Стъпка 4: Регистрация

На място:

- Ще попълните заявление за вписване в регистъра на населението, както и за постоянен и настоящ адрес - **заявленията ще Ви бъдат дадени от служителите в общината;**
- **Собственикът на жилището** ще попълни декларация за съгласие Вие да се регистрирате там.

Такси (Към 2026 г.)

Таксите варират в различните общини.

- Вписването в регистъра на населението и издаването на ЕГН струва 3.58€.
- Издаването на удостоверение за постоянен и настоящ адрес струва по 2,56€ (за всяко) в София към 2026 г., а в община Харманли – 2,05€.

Съвет

Опитайте се да намерите социален работник или медиатор, който говори български език, за да Ви придружи при регистрацията в общината, тъй като част от документите се попълват на място и са на български език.

Завършване на регистрацията

1. **Време за обработка:** след като всички документи бъдат подадени и общината Ви регистрира, Вашият уникален Единен граждански номер (ЕГН) обикновено се генерира в рамките на **седем дни**.
2. **Получаване:** след този период трябва да се върнете в общината, за да получите удостоверението за регистрацията в регистъра на населението по Вашия постоянен адрес.

Забележка: Този период зависи от конкретната община и вида услуга за регистрацията, която изберете.

ВАЖНО

Присъствие на собственика и документация

Собственикът на имота трябва да участва в процеса на регистрацията:

- **Собственикът на жилището**, на чийто адрес се регистрирате, трябва да присъства в общината, за да подпише декларацията за съгласие.
- **Алтернатива:** Ако това е невъзможно, той трябва предварително да подпише декларация, заверена пред нотариус, която също да носите. Той трябва да носи с него **копие от нотариалния акт на имота** – т.е. документ, който доказва, че имотът е негова собственост.

Какво представляват адресите в България

В България всеки, който е вписан в регистъра на населението, има два адреса: **постоянен адрес и настоящ адрес**. Те могат да са еднакви, но могат и да са различни.

Постоянен адрес: се изписва на документите за самоличност и е винаги на територията на България. Той служи за кореспонденцията с българските власти.

Настоящ адрес: е този, на който живеете в момента. Той може да бъде сменен без да се налага да издавате ново личните си документи. Той може да бъде и в чужбина.

При първоначална адресна регистрацията

При първоначална адресна регистрацията ще получите удостоверение както за постоянен, така и за настоящ адрес и **вероятно те ще съвпадат**.

Сменяне на адресна регистрацията

Ако на следващ етап смените адреса си, сте длъжни до **30 дни** да се явите в общината, където се намира новото Ви жилище, за да смените постоянния и/или настоящия си адрес (по Ваше решение).

ВАЖНО

В случай, че не можете да намерите адреса, на който да се регистрирате, общината, в която ще живеете, ще Ви регистрира на служебен адрес.

Какво е служебен адрес?

- Това е адрес, определен от общината, на който **не можете** да живеете, но ще Ви **служи за административни цели** и за **издаване на документи за самоличност**.

Как да се регистрирате на служебен адрес

За да използвате тази опция, трябва да следвате стандартната процедура с две изключения:

Стандартна процедура	Служебен адрес
Необходими документи	Същите документи като при стандартната процедура, с тази разлика, че писмото от ДАБ трябва да включва информация, че трябва да сте регистрирани на служебен адрес, и трябва да бъде посочен районът, в който ще бъдете регистрирани (ако живеете в по-голям град, например София).
	Не е необходим договор за наем.
	Не се изисква присъствието на собственика на имота.

Забележка: Регистрацията на служебен адрес не премахва необходимостта да си намерите място, където да се преместите, но е жизненоважна алтернатива, ако не можете да използвате адреса на временното си жилище за целите на регистрацията.

2.2 Издаване на документи за самоличност

След като вече сте вписани в регистъра на населението и имате ЕГН и адресна регистрация, можете да издадете своите нови лични документи.

Важно: Документи за това трябва да подадете до 30 дни от вписването в общината.

ВАЖНО

Сроковете, посочени във Вашите документи, не се отнасят за продължителността на статута Ви, а отразяват срока на валидност на самия документ. Вашият статут няма времево ограничение. След изтичането на срока, посочен във Вашите документи, Ви трябва да ги подновите.

Видът и валидността на документите Ви зависят от статуса, който Ви е бил предоставен:

Статут	Документи	Срок на валидност
Статут на бежанец	Карта на бежанец	5 години
	Удостоверение за пътуване за граница на бежанец	5 години
Хуманитарен статут	Карта на чужденец с хуманитарен статут	3 години
	Удостоверение за пътуване за граница на чужденец с хуманитарен статут	3 години

Как се издават лични документи?

Българските документи за самоличност се издават след подаване на заявление в:

- **Дирекция „Миграция“** в София (адрес: бул. „Мария Луиза“ 91)
- **Областните дирекции на Министерство на вътрешните работи**, ако сте извън София. За Харманли това е Областната дирекция в град Хасково (адрес: бул. „България“ 85).

Процесът на кандидатстване

Стъпка 1: Подавате заявлението лично, като са необходими следните документи:

- Заявление за издаване на личен документ – предоставя Ви се на място, като се генерира автоматично от системата. Вие трябва да проверите внимателно попълнената информация;
- Решението, с което Ви се предоставя статут;
- Удостоверение за вписване в регистъра на населението по постоянен адрес (което сте взели от общината);
- Паспорт от държавата на произход (ако имате такъв);
- На място се плаща и такса за издаването на документите. Таксата зависи от това колко бързо искате те да бъдат издадени.

Държавни такси (от 2026г.)

Документ	Обикновена поръчка (30 гена)
Карта на бежанец или чужденец с хуманитарен статут	15,34€
Документ за пътуване на бежанец или чужденец с хуманитарен статут:	25,56€

*При **бърза поръчка** документите са готови в рамките на **10 работни дни**, а цената е двойна (например 30,68€ за лична карта).

Стъпка 2: Биометрични данни

След подаване на документите задължително ще Ви бъдат снети биометрични данни (снимка и пръстови отпечатъци).

Стъпка 3: Получаване на документи

Готовите документи се получават след определения срок лично или от лице, което има пълномощно от Вас, заверено от нотариус.

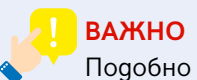

ВАЖНО

- Личните карти се издават само на лица над 14 г.
- Документите за пътуване зад граница се издават всички, независимо от възрастта.
- За издаване на документи на деца се изисква **присъствието на родител и на детето**.
- В случаите на изгубване, кражба, повреждане или унищожаване на български личен документ следва в срок до 3 дни да подадете декларация в най-близкото полицейско управление. Възможни са глоби при неспазване на това задължение.
- Ако промените постоянния си адрес, е необходимо да подадете заявление за нова лична карта в рамките на **30 дни**. Възможни са глоби при неспазване на това задължение.

2.3 Пътуване зад граница

Ако имате статут на бежанец или хуманитарен статут и издаден документ за пътуване зад граница, можете да пътувате до страните от т.нар. **Шенгенско пространство**, т.е. страните от Европейския съюз (**без Кипър и Ирландия**), както и **Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария, без допълнителни ограничения**.

ВАЖНО

Подобно на българските граждани, ако имате статут на бежанец или хуманитарен статут, имате право да останете в страните от Европейския съюз **до 90 дни**. По-дълъг престой е възможен само при специално разрешение за пребиваване от страна на местните имиграционни власти (например на база сключен трудов договор, започнато обучение и др.).

При пътуване в други държави извън ЕС и Шенгенското пространство, е необходимо предварително да проверите изискванията със съответните посолства.

2.4 Шофьорска книжка

В случай че не притежавате шофьорска книжка от своята страна на произход или друга държава, ще трябва да изкарате шофьорски курс и да положите държавен изпит

Какво е необходимо, за да издава шофьорска книжка за лек автомобил?

- Да сте получили **статут** на бежанец или хуманитарен статут;
- Да сте **навършили 18 г.** (можете да започнете шофьорски курс, след като навършите 17 години и 9 месеца);
- Да имате удостоверение, с което е признато, че сте **завършили 10 клас**;
- Да сте изкарали **шофьорски курс** и да сте положили **успешно държавен изпит**;
- Да сте изкарали едnodневен **курс по първа помощ** при Български Червен кръст.

Замяна на съществуващо шофьорско свидетелство

В случай че притежавате валидна шофьорска книжка от своята страна на произход, имате право да я използвате в продължение на една година от получаването на бежански или хуманитарен статут.

- Препоръчително е да разполагате с легализиран превод на Вашата книжка. След изтичане на този период трябва да подмените книжката с българска.
- Тъй като процесът отнема време, започнете няколко месеца преди изтичането на годината. Вижте необходимите документи и стъпки по-горе.

Как да си изкарам уверение, че съм завършил 10 клас?

1. Превеждате дипломата си на български език. Не се изисква официална легализация.
2. Подавате заявление в Регионалното управление на образованието във Вашия град. В София то се намира на ул. „Антим I” 17, ет. 4, ст. 401.
3. Към заявлението прилагате оригиналната диплома и превода. Заплащате такса. Към 2026 г. тя е 25,56€.
4. Уверението се издава в рамките на един месец.

Как да изкарам шофьорски курс?

1. Шофьорските курсове се организират от частни лицензирани фирми. Потърсете фирма в интернет.
2. За придобиване на основния тип шофьорска книжка – **категория В** (която позволява управление на лек автомобил), курсът продължава между един и три месеца в зависимост от интензивността, като включва 40 часа теоретична подготовка и 31 часа практическа подготовка (кормуване).
3. Към 2026 г. цените на курсовете варират между 400 и 500 евро според условията на школата (повечето гонускат плащане на няколко вноски).
4. След завършване на курса кандидат-шофьорите полагат официален държавен изпит, който също включва теоретична част (тест за познаване на правилата за движение по пътищата) и практическа част (управляване на автомобил). Изпитът може да бъде положен само на **български или на английски език**.

Как да изкарам курс по първа помощ?

Преди да подадете документи за шофьорска книжка, е необходимо да изкарате и едnodневен курс по първа помощ, който се организира от **Български Червен кръст (БЧК)**. Можете да направите това онлайн в сайта на БЧК или на място. Адресът в София е бул. “Дондуков” 61. Цената към 2026г. е около 50€.

Как да погам документи за шофьорска книжка?

1. Отидете в отдел “Пътна полиция” във Вашия град. В София адресът е ул. “Лъчезар Станчев” 4.
2. Необходими са Ви следните документи:
  - Заявление (предоставя Ви се на място, като се генерира автоматично от системата. Вие трябва да проверите внимателно попълнената информация);
  - Карта на бежанец/лице с хуманитарен статут;
  - Документ от личния Ви лекар, че сте физически здрави и можете да управлявате автомобил;
  - Документ от БЧК, че сте изкарали курс за първа помощ;
  - Декларация, че живеете в България (попълва се на място);
  - Копие от документ, че сте завършили най-малко десети клас.
3. Заплащате такса. Таксата зависи от това колко бързо искате да бъде издадена книжката:

Услуга	Време	Такса
Стандартна	30 гена	12,78€
Бърза	10 гена	26,56€

2.5 Други документи

Акт за раждане (за деца родени в България)

- Ако Ви се роди дете в България, то ще получи акт за раждане.
- Медицинското заведение има задължение да уведоми по вътрешен път общината, в която е постоянният Ви адрес.
- Можете да вземете документа от общината най-рано седем дни след раждането.
- Услугата е безплатна и задължителна за всяко дете, родено на българска територия.

ВАЖНО

След като вземете акта за раждане, трябва да го занесете в ДАБ - в центъра, където сте получили статут, за да подадете молба да получи и то статут. Необходимо е присъствието и на **дватама родители**, ако са на територията на България.

Забележка: Акт за раждане

Ако нямате акт за раждане, ДАБ може да Ви издаде заместващ документ. За да получите този заместващ документ, трябва да подадете писмена молба до ДАБ. Срок на издаване: удостоверението трябва да бъде издадено в рамките на три работни дни, но обикновено се предоставя незабавно на място.

Акт за граждански брак

Бракът в България:

- може да бъде сключен само с едно лице;
- се сключва доброволно: никой не може да бъде задължен да сключи брак против волята си;
- е между мъж и жена. Еднополовите бракове не са разрешени;
- е между лица над 18 г. За лица на 16 и 17 г. е необходимо разрешение от Районния съд;
- е светски. Религиозните бракове нямат правна стойност и не променят Вашето семейно положение в България.

За да сключите брак, трябва да подадете документи в общината по постоянен адрес **най-малко 30 дни** преди церемонията. Ще Ви трябва медицински удостоверения на двамата партньори, издадени от личните лекари. За София документите се подават в Столичен дом за радостни обреди, който се намира на ул. „Кракра“ 2А. Възможно е да има такси в зависимост от услугата.

Церемонията се провежда в общината или в специални ритуални зали. Шест такива зали съществуват в София. **Издава се акт за граждански брак, който свидетелства Вашето семейно положение.**

Заместващи документи:

ДАБ може да издава заместващи документи, вместо издадени във Вашата страна документи, в случай че те се изискват за издаване на български лични документи или достъп до някакви други услуги.

- Заместващи документи се издават под формата на удостоверение, което се основава на данни, установени от ДАБ и декларация, подписана от Вас.
- Обикновено подобни удостоверения заместват актове за раждане и за граждански брак.
- Агенцията **НЕ издава** заместващи документи на образователни и професионални удостоверения и дипломи.

Свидетелство за съдимост

Свидетелството за съдимост е документ, който показва дали сте осъждани за дадено престъпление и какво е то. Може да Ви се наложи да си изкарате такъв документ при:

- подписване на трудов договор
- регистрирате фирма
- кандидатствате за българско гражданство.

Документът се издава от Бюро „Съдимост“ в Районния Съд по адресната Ви регистрация. В София свидетелства за съдимост за бежанци се издават от „Централно бюро Съдимост“ в Министерство на правосъдието, което се намира на ул. „Аксаков“ 5. Офисът е отворен всеки работен ден между 9-17:30 ч.

Необходимите документи за издаване на документа са:

- Заявление (попълва се на място);
- Лична карта;
- Акт за раждане;
- Платена държавна такса от 2.56€.

ЧАСТ 3:
**ЖИЛИЩНО
НАСТАНЯВАНЕ**

3. Жилищно настаняване

3.1 Задължителна регистрация и срокове

След като Ви бъде връчено решение за статут, трябва да намерите жилище и в рамките на **14 дни да се регистрирате** в общината, в която се намира това жилище. Държавната агенция за бежанците очаква от Вас да напуснете нейните центрове в рамките на същия срок.

3.2 Опции за настаняване

А. Жилище под наем

Наемането на апартамент обикновено е най-бързият начин да си осигурите жилище и да изпълните изискването за 14-дневна регистрация.

Детайли по договора за наем:

- Договорите обикновено са с продължителност **една година** и могат да бъдат удължени, ако и двете страни са съгласни.
- Добре е договорът да е **двуезичен**, на български и на език, който разбирате;
- Важно е имената на **всички членове на семейството** да са вписани в договора;
- Обикновено при подписване на договора трябва да внесете наем за **първия месец и депозит**, равен на месечния Ви наем, който ще Ви бъде върнат, когато напускате апартаментта.
- Не забравяйте, че отделно трябва да плащате **месечните разходи** за електричество, вода, отопление (ако такова е осигурено централно), входни разходи, които могат да варират значително в зависимост от имота. Попитайте своя хазяин за средната месечна сума за покриване на всички битови сметки.

Как да намерите жилище под наем?

- **Интернет сайтове с обяви за жилища:** Българите често използват специализирани интернет сайтове, за да публикуват и да търсят апартаменти под наем из цялата страна. Обикновено обявите съдържат информация за местоположението на апартаментта, площ, броя на стаите, снимки на имота, месечен наем и данни за контакт със собственика. Като правило, след като се свържете с него, се организира посещение за оглед на самото жилище

Популярни уебсайтове: www.imot.bg, www.imoti.net, www.alo.bg

- **Агенции за недвижими имоти:** Агенциите за недвижими имоти могат да Ви окажат съдействие за намирането на апартамент, който да отговаря на изискванията и нуждите Ви. Обикновено представител на агенцията Ви придружава при огледи на имоти, които самата агенция е открила за Вас.
  - Тъй като някои от агенциите предлагат платени огледи, попитайте предварително за условията на огледа. Агенцията ще Ви удържи комисионна за услугата само ако бъде сключен договор за наем. Комисионната обикновено е равна на половината от месечния наем, но тази практика може да варира.
- **Неправителствени организации:** Понякога някои международни и неправителствени организации имат проекти, чрез които предоставят жилищно настаняване. Уверете се, че сте проверили каква е съществуващата подкрепа към настоящия момент в Международната организация по миграция (МОМ), Български Червен кръст, Каритас София.
- **Посетете общностните центрове „Компас“**, за да получите допълнително информация. (Всички контакти можете да намерите в част XII. Неправителствени организации)

Тър: *Посетете общностните центрове „Компас“, за да получите допълнително информация. (Всички контакти можете да намерите в част 12.)*

В. Настаняване в центрове за временно настаняване

Ако не можете веднага да наемете апартамент, имате възможност да потърсите социални услуги, финансирани от държавата. Обикновено обаче ще Ви бъдат необходими **документи за самоличност**, за да бъдете настанен тук.

- **Първа стъпка:** Тъй като държавните центрове обикновено не могат да се използват като постоянен адрес, първо трябва да подадете заявление за служебен адрес, определен от общината (вижте част 2, „Регистрация в общината и документи за самоличност“). След като получите този адрес, можете да издадете документи за самоличност и да подадете заявление за настаняване в център за социални услуги.
- **Съществуват два вида центрове за хора, които са изпаднали в ситуация на бездомност.**

а. Центрове за временно настаняване: предоставят подслон за три месеца в рамките на една календарна година с възможност престоят да бъде продължен за още три месеца.

- В София има три такива центъра, в кварталите Захарна фабрика, Красна поляна и Люлин. Най-близкият център в района на Харманли е в Димитровград.
- За да кандидатствате, е необходимо да посетите Дирекция „Социално подпомагане“ в общината, където сте регистрирани. Ще се нуждаете от личните си документи при кандидатстването.

б. Приюти: Предоставят подслон само през зимата (обикновено между декември и март) и само през нощта (от 17 ч. следобед до 10 ч. на следващата сутрин).

- Възможно е да бъдете настанени и в друг тип центрове според Вашата индивидуална ситуация (напр. такива, които оказват подкрепа на жени с малки деца, лица, преживели трафик или насилие, хора с увреждания). Служителите в Дирекция „Социално подпомагане“ ще Ви обяснят всички варианти.

ЧАСТ 4: СЪБИРАНЕ НА СЕМЕЙСТВА

4. Събиране на семейство

Независимо какъв статут получите (на бежанец или хуманитарен), имате право да се съберете в България с членове на своето семейство.

4.1 Правоимащи членове на семейството

- **Съпруг/а** (или лице, с което се намирате в доказана дълготрайна връзка);
- Деца под 18 г., които нямат брак;
- Деца над 18 г., които нямат брак и които не могат да осигурят сами издръжката си по здравословни причини;
- Родители, които не могат сами да се грижат за себе си поради напреднала възраст или тежко заболяване.

Забележка: Разходите по събиране на семейството се поемат от Вас.

4.2 Как да се събера с членове на моето семейство?

Стъпка 1: Молба за събиране на семейство до Държавната агенция за бежанците (ДАБ)

Подавайте молба за събиране на семейство в центъра на Държавната агенция за бежанците, **където сте получили статут.**

Необходими документи:

- Номерът на новата Ви лична карта, адрес и телефон за връзка.
- Имената на всички хора, с които желаете да се съберете.

Необходими документи	Детайли
Доказателства за семейна връзка	Например акт за граждански брак или акт за раждане на децата Ви.
Доказателство за зависимост	За да се съберете с деца над 18 години или с родителите Ви, трябва да представите медицински удостоверения или други документи, доказващи, че те са зависими от Вашата издръжка и грижи.
Заместващ документ (ако няма официални документи)	Можете да подадете нотариално заверена декларация , в която са посочени имената, датите на раждане и адресите на вашите роднини. Предупреждение: Вие носите наказателна отговорност за предоставяне на невярна информация в тези декларации.

ВАЖНО

Ако подадете молба за събиране на семейство **повече от шест месеца**, след като сте получили международна закрила, ще е необходимо да представите допълнителни документи:

- Доказателство за **жилищно настаняване**, например договор за наем;
- Доказателство, че сте **здравно осигурен** (вижте секция 5, т. 2 Здравно осигуряване), както и медицинска застраховка за най-малко три месеца на членовете на вашето семейство;
- Доказателство за **стабилен доход**, не по-малък от минималната месечна заплата.

Свет: Потърсете помощ от адвокат при подаването на молбата за събиране на семейство. (За контакти на организации, които предоставят правна помощ, вижте част 12.)

Стъпка 2: Интервю

Ще бъдете извикани на интервю, където да се уточнят имената и други факти за Вашите роднини.

Стъпка 3: Решение

Вземането на решение по молбата за семейно събиране от страна на ДАБ отнема до **три месеца**. Ще бъдете извикани, за да Ви бъде връчено.

- Ако ДАБ **отхвърли** Вашата молба, можете да обжалвате решението пред административен съд в съответния град в рамките на **14 дни** от датата, на която решението Ви е връчено. Решението на този съд може да се обжалва и пред Върховен административен съд.
- Ако **ДАБ разреши** осъществяване на семейно събиране, националните власти изпращат информация до българското посолство в страната, в която се намират Вашите роднини, а ако такава липсва - до най-близкото действащо българско посолство.

Стъпка 4: Кандидатстват за виза

Близките Ви трябва да се явят в посолството на Република България (където се намират роднините Ви или най-близкото действащо) и да кандидатстват за виза тип "D".

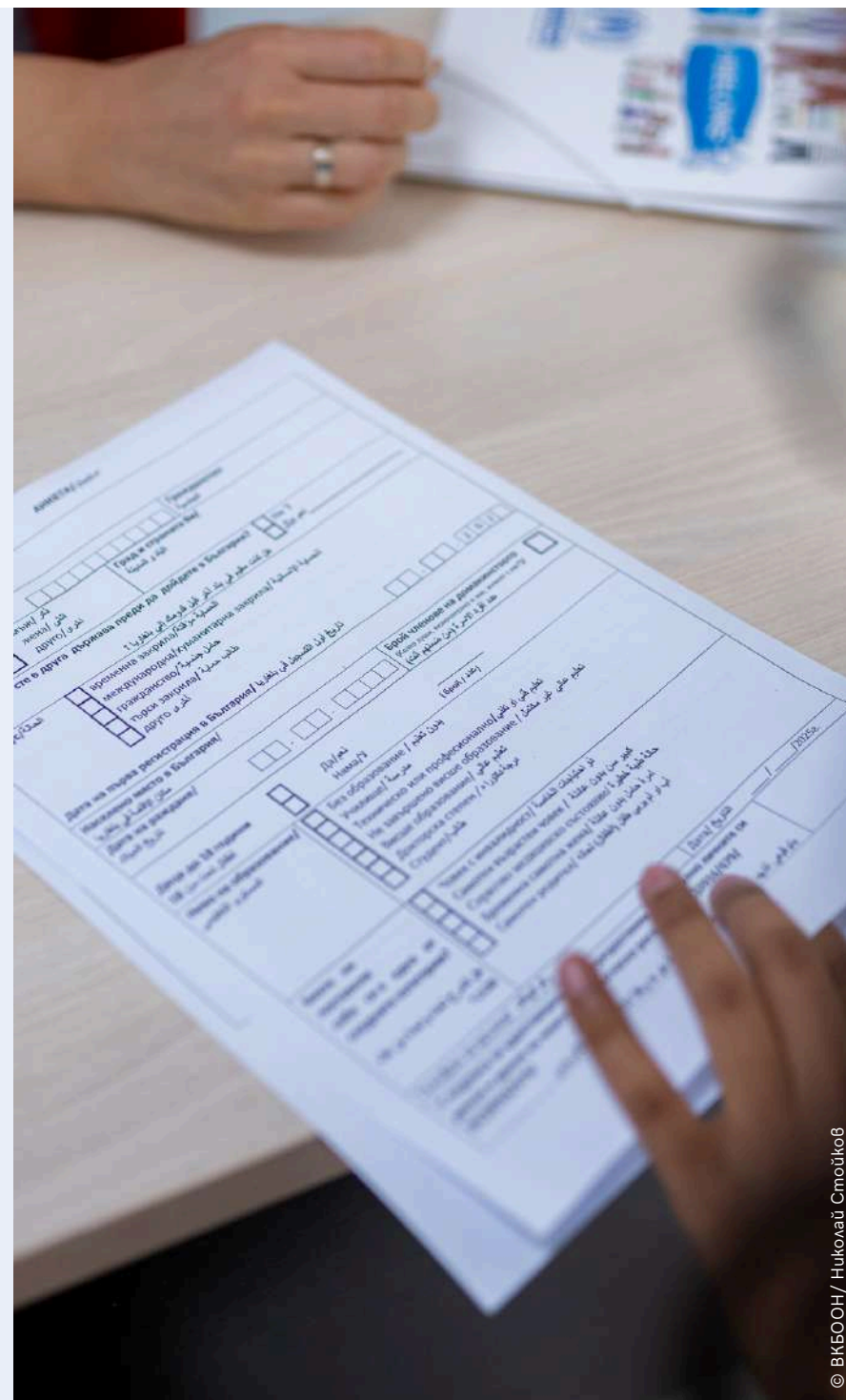
Необходимите документи за това са:

- Заявление (достъпно в интернет и на място в посолството);
- Валиден международен паспорт, където да бъде положена визата;
- Медицинска застраховка за първите няколко месеца в България;
- Копие на решението за събиране на семейство, издадено от ДАБ;
- Платена такса за издаване на виза.

Държава	Българско посолство
Сирия и Ирак	Бейрут, Ливан и Анкара, Турция.
Афганистан	Техеран (Иран), Делхи (Индия) или Исламабад (Пакистан).

Забележка: Ако Вашите роднини не разполагат с валиден международен паспорт, българското посолство може да им издаде документи за пътуване (*laissez-passer*), които позволяват тяхното придвижване до България.

След пристигане в България, членовете на Вашето семейство могат да подадат **молба за международна закрила**, подобно на Вас.

ЧАСТ 5: ОБРАЗОВАНИЕ

5.1 Защо да запишете детето си в училище?

Предимства за детето:

- Детето ми ще има динамичен дневен режим, а аз като родител ще разполагам с повече време
- **Детето ми ще се бъде част от европейска образователна система и ще получи диплома, призната навсякъде в Европейския съюз**
- Срещата с други деца създава нови приятелства и разнообразни преживявания
- Детето ми ще научи нов език
- Детето ми ще има възможност да се включва в разнообразни извънкласни културни и спортни дейности

Образованието в България е **задължително** за деца между 4 и 16 г. и **безплатно** в общинските и държавни училища.

Родители, които не запишат децата си в образователната система, подлежат на **глоби** и **нямат право на пълния размер семейни помощи за деца**.

5.2 Обща информация за образователната система

Образованието в България е разделено в няколко етапа:

- **Предучилищно образование** (за деца между 4 и 7 години), което се осъществява основно в детски градини
- **Училищно образование**, което е разделено на:
  - Начално (1-4 клас)
  - Прогимназия (5-7 клас): със завършването на седми клас децата получават диплома за **основно образование**
  - Първи гимназиален етап (8-10 клас)
  - Втори гимназиален етап (11-12 клас): със завършването на 12 клас децата получават диплома за средно образование
- **Висше образование**, което се осъществява във висши училища (университети), като там степените са:
  - **Бакалавър** (продължителност 3 или 4 години)
  - **Магистър** (продължителност 1 или 2 години)
  - **Доктор** (продължителност минимум 3 години)

Скала за оценяване

Без значение от етапа оценките са следните:

- 6 (отличен)
- 5 (много добър)
- 4 (добър)
- 3 (среден)
- 2 (слаб)

- Обучението в детските градини и училищата е **светско** и се осъществява на български език. Забранена е всякаква дискриминация.
- Учебната година в училище започва на **15 септември** и в зависимост от етапа продължава до **24 май-30 юни**.

5.3 Ясли и детски градини

- Бебетата от **10-месечна възраст до 3 г.** могат да бъдат записани в **общински ясли**, а тези от **3 до 7 г.** в **детски градини**.

Там за тях се грижат медицински специалисти, педагози и дегизгедачи, има осигурена подходяща храна и се спазва здравословен режим на игри, обучение, хранене и отгих (включително следобед сън).

Общинските ясли и детски градини са **безплатни**, като родителите плащат малки суми за **допълнителни дейности**.

Как да запиша детето си на ясла и детска градина?

Всяка община има своя процедура за записване. В по-големите общини това обикновено става чрез интернет платформата.

- В София кандидатстването става чрез т.нар. "Информационна система за обслужване на детските заведения, подготвителните групи и първи клас в училищата" – това е интернет платформа на адрес: www.kg.sofia.bg.
- Кандидатстването обикновено става в периода **март-май** преди детето да започне да посещава яслата/детската градина с началото на учебната година от 15 септември. Възможно е да кандидатствате и през всяко друго време на годината, но шансът да има места тогава, е малък.

Необходими документи (различават се според общината)

За да запишат детето си в ясла или детска градина, родителите трябва да представят редица документи, които се различават в различните общини. В София необходимите документи са:

- удостоверение за раждане на детето;
- удостоверение от работодателя, че родителите са законно наети на работа (ако такава информация е декларирана по време на процеса на кандидатстване);

- здравно-профилактична карта на детето, издадена от общопрактикуващия му лекар;
- документ, удостоверяващ всички **задължителни ваксинации**, издаден от общопрактикуващия лекар на детето; необходимо е детето да е ваксинирано по всички изисквания според Българския имунизационен календар. (За повече информация за ваксинацията вижте част 10. Здраветопазване).
- удостоверение от лекар, потвърждаващо, че детето е здраво и не е имало контакт със заразни болести през последните три дни;
- отрицателни резултати от тестове за патогенни чревни бактерии и чревни паразити.

Местата в общински ясли и детски градини в София не достигат. Ако кандидатствате и детето Ви не бъде прието, имате право на финансова компенсация. Компенсации се изплащат само ако детето Ви е записано в частна детска ясла/градина, лицензирана от Министерството на образованието. Кандидатстването за компенсации в София става чрез същата платформа. Потърсете помощ в процеса от служители на неправителствена организация (За контакти вижте част 12. Ключови услуги и организации: контакти).

5.4 Прегучилищно образование

Прегучилищното образование е **задължително** за деца, навършили 4 години и се провежда, докато те постъпят в първи клас (обикновено на 7 години). То се осъществява в детските градини и в училища, които предлагат групи за прегучилищно образование. За кандидатстване в детските градини – вижте предишната точка.

Ако детето Ви е между 4 и 7 години и подлежи на задължително прегучилищно образование, но не е прието в детска градина, **можете да подадете заявление до общината по настоящия Ви адрес, за да получите помощ в търсенето на свободни места**. Ако такива няма, можете да запишете детето си в самостоятелна форма към дадена детска градина.

*При записване в първи клас е **необходимо** детето да представи **свидетелство за завършено прегучилищно образование**, което се издава от съответната детска градина или училище, където се е провеждало то.*

5.5 Записване в училище

Процедурата за записване на дете със статут на бежанец или с хуманитарен статут в училище е лесна и зависи от това дали детето Ви разполага с диплома за завършено предишно образование (от страната Ви на произход или от друга държава).

1 Първи вариант: Ако детето не притежава диплома

1. Подавате заявление за записване в **Регионалното управление на образованието** във Вашия областен град (София или в случая на Харманли – Хасково).
2. Управлението трябва да насочи детето Ви в конкретно училище според Вашето местоживееие и желаниа **в рамките на 7 работни дни**.
3. Училището, към което е насочено детето Ви, трябва организира в рамките **на 14 дни събеседване** с детето Ви, за да определи в кой клас да бъде записано то.
  - а. Децата от **1-ви до 4-ти клас** се записват в класовете, които кореспондират на тяхната възраст (т.е. деца на седем години – в първи клас, деца на осем – във втори клас).
  - б. Децата от **5-ти до 10-ти клас** се записват в клас по преценка на училището въз основа на събеседването, но не могат да бъдат върнати **повече от три години** от класа, който кореспондира на годините им.
4. Детето трябва да бъде записано в рамките на **10 работни дни** от събеседването в конкретен клас със заповед на директора на училището.

Записването на децата в първи клас в София става чрез "Информационна система за обслужване на детските заведения и подготвителните групи в училищата" – това е интернет платформа на адрес: www.kg.sofia.bg.

Записването в училище е възможно през цялата учебна година с изключение на **последните 45 учебни дни**.

2 Втори вариант: Ако детето разполага с диплома

1. Ако детето Ви е между 1-ви и 6-сти клас (без 5-ти клас)

- **Стъпка 1: Превеждате дипломата** на детето чрез заклет преводач на български език.
  - Български Червен кръст (БЧК) може да Ви помогне за превода на документа ((За контакти вижте част 12. Ключови услуги и организации: контакти).
  - **Не е нужно** дипломата да е легализирана или с апостил. **Преводът** на български език е **достатъчен**.
- **Стъпка 2: Отидете в училище по Ваш избор**. Носете оригиналната диплома и превода. На място ще попълните формуляр за записване.
  - Училището може да откаже да запише детето Ви, ако няма места. В такъв случай потърсете друго училище или се обърнете за помощ към Регионалното управление на образованието във Вашия областен град.
- **Стъпка 3:** Директорът признава дипломата и издава **заповед** за записване в срок до 10 дни.

2. Ако детето Ви е 5-ти клас или между 7-ми и 12-сти клас

- **Стъпка 1: Превеждате дипломата** на детето чрез заклет преводач на български език.

Отидете в **Регионалното управление на образованието** във Вашия областен град и подайте **заявление за записване в училище** по Ваш избор и **молба за признаване на дипломата** на детето. Необходими документи:

- Заявление, което ще попълните на място;
  - Оригинална диплома и превод на български език;
  - Справка за изучаваните учебни предмети с броя учебни часове и поставените оценки, ако не са вписани в дипломата;
  - Ще заплатите и **такса** за признаване на място (от 2026 г.: 17,90 €), ако детето е на възраст над 16 години.
- **Стъпка 3:** Регионалното управление ще излезе с решение за признаване на дипломата в срок до **един месец**, както и заповед за записване на детето в училище според местоживееенето и желанията Ви, и свободните места.
  - **Стъпка 4:** След записване в училище децата в 7-ми клас ще трябва да положат изпит по български език, а децата от 8-ми до 12-сти клас ще трябва да издържат и приравнителни изпити по предмети, които не са изучавали в страната, откъдето е издадена дипломата.

5.6 Подкрепа за децата в училище

Часове по български език

Деца с бежански или хуманитарен статут имат право на допълнителни часове по български език в училище. Техният брой варира според образователния етап (между 60 и 120 учебни часа).

Необходимо е родителят да напише заявление за включване на детето в такова обучение до директора на училището. Ако не Ви уведомят за тази възможност, сами попитайте за нея в училището.

Допълнителна подкрепа:

- Допълнителни часове по учебни предмети, ако има такава необходимост;
- **Безплатни учебници:** Всички учебници за деца от 1-ви до 12-сти клас се раздават безплатно на учениците;
- Безплатна закуска, плод, прясно мляко;
- Участие в извънкласни спортни и културни дейности;
- Здравна грижа;
- Психологическа подкрепа, ако такава е необходима;
- Специализирана подкрепа за деца, които имат увреждания.

5.7 Висше образование

Обща информация

Вариантите Ви за записване в български държавен университет са два: по реда на българските граждани (тъй като вече имате права на български граждани) или по реда на чужденците.

Опция	Такса	Прием & Език на обучение
По реда на българските граждани	По-ниска (от 102,26 € до 460,12 € на семестър)	Трудни приемни изпити, провеждани предимно на български език. Образованието е предимно на български език (зависи от специалността).
По реда на чужденците	По-висока (от 1553,88 € до 3067,75 € на семестър)	Прием въз основа на документи или след изпити по английски език. Курсът се провежда на английски език (или друг език).

Стипендии се предлагат при висок успех и/или изпълнение на социални критерии, но те варират във всеки университет.

Преди да кандидатствате:

За да учите в държавни български университети, е необходимо да притежавате оригинална диплома за завършено средно образование.

1. Ако решите да кандидатствате по реда на българските граждани и ако дипломата Ви не е издадена от българско училище, а е от страната Ви на произход или друга държава, трябва да преминете през процедура по **признаване на дипломата Ви за средно образование.**

Документи:

- Заявление, което ще попълните на място; Оригинална диплома и превод на български език (без легализация, само превод от заклет преводач); Справка за изучаваните учебни предмети с броя учебни часове и поставените оценки, ако не са вписани в дипломата;
- На място ще платите и такса за признаване (към 2026 г.: 25,56€)
- Ще получите отговор в срок до един месец.

2. Ако решите да кандидатствате по реда на чужденците, е необходимо само да преведете оригиналната си диплома при заклет преводач и да я представите в университета в процеса на кандидатстване.

Как да изберете университета?

Стъпка 1: Разгледайте уебсайтовете на държавните университети в България (към 2026 г. техният брой е 38).

- В София най-известните държавни университети са:
- Софийски университет „Св. Климент Охридски“
  - Университет за национално и световно стопанство
  - Технически университет, София
  - Университет по архитектура, строителство и геодезия

Други университети в различни градове на страната са:

- Пловдивски университет „Паусий Хилендарски“;
- Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“
- Тракийски университет „Стара Загора“
- Югозападен университет „Неофит Рилски“
- Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“
- Бургаски свободен университет

Има и специализирани академии, свързани с изкуства:

- Национална художествена академия, София
- Национална академия за театрално и филмово изкуство, „Кръстьо Сарафов“ (НАТФИЗ), София

Можете да сравните техните програми и рейтинг на специална платформа: www.rsvu.mon.bg.

Стъпка 2: Потърсете какви специалности предлагат тези университети.

Стъпка 3: Проверете какви са изискванията за прием по реда на българските граждани. Има специалности, в които можете да влезете с оценки от дипломата си и с изпит по чужд език (английски, немски, френски и т.н.).

Кандидатстудентските кампании обикновено започват през **май/юни** с подаване на документи за записване на изпит, следват изпити и записване.

Съвет: Потърсете помощ от неправителствени организации в процеса по избор и кандидатстване в университети.

5.8 Образование за възрастни

Дори и да сте над задължителната учебна възраст (над 16 г.), можете да продължите образованието си, независимо от предишния Ви образователен път.

Можете да учите чрез гъвкави форми (обучението е безплатно) :

- **Вечерни училища** (където часовете се провеждат вечер след работния ден).
  - **Пето вечерно училище „Пеньо Пенев“** в София, което се намира в близост до Женския пазар на ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ има голям опит с обучението на бежанци. Обучението там включва класовете от 5-ти до 12-ти клас.
- **Самостоятелно**, като се явявате само на изпит.

Как да се запишете?

- **Ако разполагате** с диплома или документ за завършен клас от държавата си по произход, трябва да го преведете и да кандидатствате за прием в училище по Ваш избор (за класовете от 1-ви до 6-ти) или в Регионалното управление по образование (за класовете между 7-ми и 12-ти).
- **Ако не разполагате** с диплома или документ за завършен клас, трябва да валидирате предишни знания по всички учебни предмети за класа, за който кандидатствате - т.е. **да се явите на изпит**. Изпитите са на български език. За тези, които не владеят добре български език, се допуска записване в конкретен клас и валидиране на предишни знания до **края на учебната година**. Валидирането се случва в училище по Ваш избор, което организира таква изпитване.

Курсове по оgramотяване

Някои училища организират и курсове по оgramотяване за възрастни, в рамките на които се покрива учебният материал от училищното образование в ускорено темпо. Тези курсове се организират периодично и зависят от налично финансиране. Попитайте в **Регионалното управление на образованието** във Вашия областен град дали и къде се провеждат такива курсове.

Съвет: Ако сте над 16 г. и желаете да продължите образованието си, потърсете подкрепа от неправителствения сектор. (За контакти вижте част 12.)

Coursera за бежанци, България

Програмата „Coursera за бежанци“, разработена съвместно с Държавния департамент на САЩ и стартирана на Световния ген на бежанците през 2016 г., е глобална инициатива на ВКБООН за предоставяне на трансформиращи образователни преживявания и насърчване на кариерата на бежанците.

Търсеци убежище, бежанци, лица, ползващи се с временна закрила, и лица без гражданство имат достъп до по-голямата част от курсовете и програмите за обучение, както и до сертификати при завършване, без да заплащат нищо!

Обучаващите се могат да избират измежду различни сфери като компютърни науки, бизнес, здраве и езиково обучение, като имат достъп до материалите чрез специално мобилно приложение или интернет.

Стъпки за записване

Стъпка 1: Регистрирайте се в програмата

За да се регистрирате, сканирайте QR кода по-долу и попълнете регистрационната форма.

Стъпка 3: Настройте своя акаунт

- След като получите имейла, трябва да кликнете върху връзката, която ще Ви отведе до началната страница на Coursera
- За да създадете своя акаунт, кликнете върху бутона с надпис: "SIGN UP" ("РЕГИСТРИРАЙ СЕ").
- Трябва да въведете пълното си име, имейл и парола.

Стъпка 2: Получаване на поканата

В рамките на една седмица след регистрацията, ВКБООН ще ви изпрати индивидуална покана за участие в програмата по електронна поща.

- Моля, не споделяйте тази покана.
- Ако не сте получили имейла, моля, проверете папката си за спам или нежелана поща.

Стъпка 4: Влезте в профила си и започнете да учите

- За да стартирате, въведете имейл адреса и паролата, които сте използвали при регистрацията си.
- След това кликнете върху синия бутон "LOG IN" („ВЛЕЗ“).
- След като успешно влезете в системата, ще се озовете в платформата Coursera.
- Оттам можете да изберете курса или курсовете, които предпочитате.
- Кликнете върху бутона "GO TO COURSE" ("ОТИДИ НА КУРС"), за да започнете своето обучение.

ЧАСТ 6:
**ОБУЧЕНИЕ ПО
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК**

6. Обучение по български език

6.1 Обучение за деца

Децата, записани в български училища, имат право на допълнително обучение по български език (вижте част 5. Образование, т.5.6). Училищата организират различни дейности в подкрепа на децата. Попитайте на място какви други възможности съществуват.

Центрове за подкрепа на личностното развитие (София)

Можете да се обърнете към т.нар. Центрове за подкрепа на личностното развитие (**ЦПЛР**). Там се организират безплатни допълнителни дейности за ученици и е възможно да има подобни занимания.

В София има два такива центъра:

- **Център за изкуства, култура и образование „София“** (имат шест клона – тел. 02 9360402).
- **Национален гворец на децата** на бул. „Александър Стамболийски“ 191

Подкрепа от неправителствени организации

Ако детето Ви среща затруднение в усвояването на езика, има неправителствени организации, които предоставят безплатна образователна подкрепа. В София такава организация е фондация „Рийчаут (Reachout)“ (адрес: ул. „Бачо Киро“ 5). За контакти, вижте част 12.

6.2 Обучение за възрастни

Безплатни уроци

Няма държавна институция, която да предоставя безплатни курсове по български език за възрастни.

Но:

- Можете да се обърнете към **Бюрото по труда** по Вашия настоящ адрес, за да проверите дали такава възможност съществува.
- Има **международни и неправителствени организации**, които предоставят такава подкрепа. Към 2026 г. това са Международната организация по миграция и Каритас.
  - Там можете да намерите курсове за нивата **A1, A2, B1 и B2** – както присъствени, така и онлайн.
  - Необходимо е **да отидете и да заявите желание**, а при стартиране на подходяща група, ще бъдете потърсени.

ВАЖНО

Дипломите, които БЧК издава при завършен курс В1 по проект на Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН), се признават при кандидатстване за българско гражданство.

Съвет: ВКБООН България предлага безплатни, специално предназначени за изучаване на езици ресурси. Тези материали са специално разработени за бежанци и включват учебници, аудио файлове и приложения с преводи на езици като арабски и фарси, което ви позволява да започнете да изучавате езика веднага и в свое собствено темпо. Можете да получите достъп до тези ресурси директно на уебсайта на ВКБООН: <https://www.unhcr.org/bg/resources/learning-materials>. ✨

Платено обучение

Платени курсове по български език се организират и в университети и частни езикови школи.

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ ✎

Департаментът за езиково обучение предлага курсове по български език за чужденци за всички нива и издава дипломи, които се признават от официалните власти при кандидатстване за българско гражданство.

- Имейл: office@deo.uni-sofia.bg
- Адрес: София, ул. „Коста Лулчев“ 27
- Телефон: +359 2 8723 481

Катедра Български език като чужд също предлага такова обучение.

- Имейл: katedra.be.chujd@gmail.com
- Адрес: бул. Цар Освободител 15, Ректорат, кабинет 118,
- Телефон: +359 2 930 8573

Нов български университет (НБУ) ✎

НБУ предлага обучение за нива **A1** и **A2** – индивидуални и групови форми.

- Имейл: upro@nbu.bg
- Адрес: гр. София, НБУ, ул. „Монтевидео“ 21, Корпус 2, Офис 108
- Телефон: +359 2 8110 110 (опция 6), +359 2 8110 108

© New Bulgarian University

© Sofia University St. Kliment Ohridski

ЧАСТ 7:
ПРИЗНАВАНЕ НА
УНИВЕРСИТЕТСКИ
ДИПЛОМИ И
ПРОФЕСИОНАЛНИ
КВАЛИФИКАЦИИ

7. Признаване на университетски дипломи и професионални квалификации

7.1 Обща информация за признаване на дипломи

За да признаете дипломата си в България, трябва да притежавате оригинал на самата диплома и на академичната справка към нея, където са описани дисциплините, които сте изучавали.

Кога е необходимо признание?

Процедурата за официално признаване на университетски дипломи, издадени в чужбина, зависи от предназначението им:

Цел	Институции, отговорни за признаването
Продължаване на висше образование	Университетът, в който кандидатствате, сам ще признае вашата диплома.
Започване на работа	Националният център за информация и документация (НАЦИД). Адресът е бул. „Д-р Г.М. Димитров“ 52А, София.

За повечето професии наличието на призната диплома не е условие за започване на работа, но може да улесни наемането. Трябва да проверите с потенциалния си работодател дали таква диплома е необходимо.

Ако имате диплома за адвокат, архитект, заварчик, инженер, лекар, медицинска сестра, фармацевт (и няколко други по-редки професии), процедурата по признаване е по-сложна и изисква специфични стъпки. Потърсете помощ от неправителствения сектор (За контакти виж част 12).

Друга процедура (ако оригиналната диплома липсва)

Ако не разполагате с оригинала на дипломата си, можете да се възползвате от специална административна процедура на НАЦИД. Тази процедура издава Препоръка за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши учебни заведения. Тази препоръка не може да замести официален документ, но може да се използва при работодатели, за включване в професионално обучение и др.

Как да признаем дипломата си?

Стъпка 1: Преведете документите си

- Преведете дипломата и академичната си справка на български език.
- Това трябва да бъде направено от заклет преводач.

Съвет: Български Червен кръст може да Ви помогне за превода на документа.

Стъпка 2: Подайте заявлението си

- Подавайте превода, заедно с оригинала на дипломата и академичната справка в университета по Ваш избор или в НАЦИД.
- Попълвайте заявление на място, както и декларация за лични данни. Можете да ги свалите предварително от сайта им: www.nacid.bg.
- При подаване на заявлението в НАЦИД, е необходимо да имате и **документ за самоличност**.

Стъпка 3: Изчакайте решението

- Правната процедура трае два месеца от подаването на всички необходими документи.

7.2 Валидиране и признаване на професионални квалификации

Валидиране на професионални квалификации

Валидирането е процедура, чрез която се установява дали уменията Ви в конкретна професия отговарят на държавните образователни изисквания. Целта е улеснен достъп до професионално обучение и до пазара на труда.

- Валидирането е възможно за определен кръг от професии, които са включени в официален списък на професиите, приеман всяка година.
- Повече информация можете да намерите на уебсайта на Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО)

<https://www.navet.government.bg/eng/>. ✨

- Валидирането може да се проведе в професионални училища, гимназии, художествени училища, спортни училища, професионални колежи, центрове за професионално обучение, в които се предоставя обучение по професията, която ще валидирате.

Съвет: Потърсете помощ от неправителствения сектор, за да намерите институция, която да извърши валидирането.

- Въведени са **образователни изисквания** за кандидатите, като е необходимо те да имат диплома най-малко за четвърти клас или сертификат за успешно завършен курс по огромяване. Ако не разполагате с такива документи, първо трябва да валидирате образователно ниво по процедурата, описана в раздел 5. „Образование“.

Признаване на професионални умения

Признаването на професионални умения е официално признаване на **правото Ви да упражнявате** на конкретна професия на територията на България.

- **Изисква се** само за професии като адвокат, архитект, заварчик, инженер, лекар, медицинска сестра, фармацевт (и няколко други по-редки професии).
- Националният център за информация и документация (НАЦИД) ще Ви информира за отговорната институция, от която зависи признаването (според конкретната професия).

ЧАСТ 8:
ДОСТЪП ДО ПАЗАРА
НА ТРУДА И
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА
ЗАЕТОСТ

След като получите статут (независимо дали статут на бежанец или хуманитарен статут) имате право да работите при **същите условия** като тези на българските граждани, **без необходимост от специално разрешение за това**.

- **Стандартното работно време** в България е 40 часа на седмица (8 часа от понеделник до петък).
- Стандартният годишен **платен отпуск** е 20 дни в годината.
- Минималната заплата към 2026 г. е 630,20€ (реално след изплащане на всички осигуровки ще получите 481,27€). Ако работите на пълен работен ден (осем часа, пет дни в седмицата), заплатата Ви не може да е по-ниска.

8.1 Видове договори за заетост

<p>Трудов договор</p>	<p>Трудовият договор между работодател и служител обикновено е безсрочен (но може и да е с определен срок). Той е с фиксирано работно време и място.</p>	<p>Гарантира набор от социални права (фиксиран размер на месечната заплата и фиксиран брой работни часове, автоматично плащане на социални и здравни осигуровки, платен годишен отпуск, обезщетение при безработица).</p>
<p>Граждански договор</p>	<p>Гражданският договор се сключва за изпълнението на определена задача. Плащането може да е месечно, но може и да се осъществява при нейното успешно завършване. Работното време не е фиксирано и зависи от индивидуалните предпочитания.</p>	<p>Този вид договор предлага по-ограничена защита на работниците, но и повече гъвкавост. Не се полага годишен отпуск и не се изплащат здравни и социални осигуровки).</p>

8.2 Права на работниците

- **Годишният отпуск** е време от годината, през което не се работи, но това не нарушава трудовата дисциплина, а служителят продължава да получава заплата си. Имате право на отпуск, ако сте работили поне осем месеца в България.
- **Осигуровки:** това са средства, които се отчисляват автоматично от Вашата месечна заплата, за да получавате подкрепа в рискови ситуации (болест, при раждане на дете, инвалидност, безработица, трудова злополука, пенсиониране). Осигуровките възлизат на малко над **13%** от заплатата Ви, а допълнителни **10%** се плащат за данък към държавата.
- **Платен отпуск по болест:** Служителите с най-малко 6 месеца трудов стаж имат право на платен отпуск по болест. (Това изискване не се прилага за трудови злополуки или служители под 18 години).
  1. Болничният отпуск се изплаща в размер на 70 % от средната брутна дневна заплата. Първите 2 дни се покриват от работодателя, а останалите – от Националния институт за здравно осигуряване.
  2. При завръщането си трябва да представите на работодателя си медицинско свидетелство, подписано и подпечатано от Вашия личен лекар (общопрактикуващ лекар) или друг специалист.

Права на бременните жени на работното място

- Безопасна работна среда и без нощни смени или работа извън законно разрешеното работно време;
- Право да откажете задачи, които биха могли да представляват риск за Вашето здраве или здравето на бебето.

Отпуск по майчинство

Жените имат право на **410 дни** отпуск по майчинство, започващ 45 дни преди термина. След като бебето навърши 6 месеца, останалият отпуск може да бъде прехвърлен на бащата.

- Ако сте работили поне 12 месеца в България, месечно ще получавате **90%** от брутната Ви заплата **за първата година**.
- За втората година имате право на 398,81€ на месец (към 2026 г.).
- Свържете се с счетоводителя на работодателя си за конкретните документи, които трябва да бъдат подадени през този период.

8.3 Изисквания на работодателите

България изпитва сериозен недостиг на работници и много компании са отворени да наемат служители от чужбина.

Език

Повечето работодатели изискват основни познания по български език. Потърсете възможности да се запишете поне на базово ниво курс (за курсове по български език вижте раздел 6. Обучение по български език)

Поведение

Основно изискване от страна на компаниите към техните служители е точност, сериозно отношение и мотивация за развиване на нови умения.

Квалификации

Компаниите демонстрират гъвкавост по отношение на изисквания за образователни дипломи и сертификати от страната Ви на произход. Често вместо да изискват такива документи, работодателите проверят уменията Ви чрез практически задачи. Много работодатели осигуряват и обучения в първите седмици след сключване на договор.

8.4 Търсене на работа

Можете да търсите работа чрез различни канали: чрез Бюрата по труда на Агенция по заетостта, по интернет, с помощта на частни агенции за подбор на персонал, както и чрез неправителствени организации.

Бюра по труда

Държавата предоставя подкрепа на търсещите работа чрез Бюрата по труда, които свързват безработни с компании, предлагащи отворени позиции.

За да се регистрирате като безработно лице, трябва да посетите съответното Бюро по труда в общината, където е Вашият постоянен или настоящ адрес. Тази регистрация е безплатна и не е задължителна, но е необходимо условие, ако искате да кандидатствате за различен тип финансови помощи (вижте раздел 11. Социално подпомагане).

Регистрацията се осъществява лично. Трудовият посредник ще Ви изготви индивидуален план за намиране на заетост и ще можете да получавате предложения за работа. Освен това имате право да бъдете включени в програми за безплатно професионално обучение, както и да получавате психологическа подкрепа в процеса на търсене на работа.

По време на периода, през който сте регистрирани в Бюрото по труда, е **необходимо да го посещавате по график** (на датата, посочена в регистрационната Ви карта) според Вашия индивидуален план. Ако Ви бъде предложена подходяща според Бюрото по труда работа, трябва да имате готовност да започнете в рамките на 14 дни от предложението. В противен случай, Вашата регистрация се прекратява. Можете да я подновите след 6 месеца.

Съвет: Потърсете човек, който говори български език добре, за да Ви помогне да подадете заявление и да обсъдите с трудовия посредник в Бюрото по труда Вашия образователен и професионален опит и предпочитания. Ако имате някакви образователни и професионални сертификати, ги вземете.

ВАЖНО

Програма за заетост и обучение на бежанци

Бюрата по труда имат специална Програма за заетост и обучение на бежанци. Чрез нея Бюрото по труда може да изплаща на част от месечното Ви възнаграждение в продължение на една година на компания, която Ви предложи заетост. Възможно е да бъдете включени в курс по български език или в професионално обучение. Не забравяйте да попитате за нея, когато се регистрирате!

Други програми

Бюрата по труда имат и други програми, които подкрепят конкретни групи хора: младежи до 29 г., хора с увреждания, родители на деца до 5 г. Трудовите посредници трябва да Ви обяснят за отворените програми при Вашето посещение. – az.government.bg ✨

Интернет платформи

Съществува онлайн платформа, създадена от Фондация за достъп до права - ФАР, конкретно с цел да Ви подкрепи в търсенето на работа, достъпна на адрес www.migrantlife.bg.

Тя е достъпна на Вашия майчин език. В нея има и подробна информация за Вашите права и задължения на пазара на труда в България, както и за възможности за професионално обучение.

Най-популярните сайтове за търсене на работа сред българските потребители (на български език) са:

www.jobs.bg
www.karieri.bg
www.rabota.bg
www.zaplata.bg
www.jobtiger.bg
www.bg.jooble.org
www.ngobg.info

Необходимо е да се регистрирате, да си изготвите CV, да изберете предпочитана позиция и да кандидатствате. В зависимост от обявата може да се наложи да напишете и мотивационно писмо. Работодателите, които имат интерес към кандидатурата Ви, ще се свържат с Вас чрез контактите, посочени в автобиографията Ви.

Частни агенции за подбор на персонал

Агенция	Уебсайт 	Характеристика
Catro Bulgaria	www.catrobg.com	Имат опит при работа с бежанци.
Manpower	www.manpower.bg	Популярна, помага при намирането на работа срещу заплащане.
Hermes	www.hr-hermes.com	Популярна, помага при намирането на работа срещу заплащане.
Adecco Bulgaria	www.adeccobulgaria.com	Популярна, помага при намирането на работа срещу заплащане.
Horizons	www.horizons.bg	Популярна, помага при намирането на работа срещу заплащане.
Synetica	www.synecticaconsult.com/bg/	Популярна, помага при намирането на работа срещу заплащане.

Неправителствени организации

Каритас София и Каритас Витания подпомагат бежанците да навлязат на пазара на труда в България и управляват специализиран Кариерен център за бежанци, където можете да получите помощ за:

- Подготовка на автобиография и съвети за интервю за работа.
- Конкретни предложения за работа (Центърът поддържа мрежа от работодатели с опит в наемането на бежанци).
- Редовно организирани борси за работа.
- Подкрепа за записване в професионално обучение, откриване на банкови сметки и стартиране на собствен бизнес.

Към септември 2026 г. такива кариерни центрове са отворени в София, Пловдив и Бургас.

Локация	София	Пловдив	Бургас
Адрес	Булевард "Сливница" 227, София	Ул. „Стефан Веркович“ 3, етаж 3, офис 6	Булевард „Иван Вазов“ 2, Бургас
Телефон	00359 886 317 176	00359 888 819 230	00359 882 594 041
Имейл	career.center@caritas-sofia.org	plovdiv.caritas@gmail.com	migration.burgas@caritas-sofia.org

Каритас, финансиран партньор на ВКБООН, редовно организира трудови борси, на които се представят възможности и компании. ©ВКБООН/Силвия Дешева

Подобна подкрепа можете да получите в центрове „COMPASS“ или в други неправителствени организации. Можете да проверите текущата наличност на подкрепа от Международната организация за миграция (МОМ) (за всички контакти вижте раздел 12: Ключови услуги и организации: контакти и адреси).

8.5 Сключване на договор за работа

Имате нужда от следните документи, за да сключите трудов договор:

- Лична карта;
- Образователни дипломи и сертификати за професионално обучение, ако разполагате с такива;
- Документ за медицински преглед от Вашия личен лекар, който доказва, че здравето Ви позволява да заемете работната позиция;
- Свидетелство за съдимост, ако Ви бъде поискано (за процедурата по издаването му, вижте част 2. Регистрация в общината и документи за самоличност, т. 5.).

Работодателят е задължен да информира Национална агенция по приходите, че сте нает/а на работа до три дни след подписване на договора. Важно е да получите подписан екземпляр от договора.

От 1 юни 2026 г. всеки служител ще може да проверява своя единен електронен трудов запис в сайта на Националната агенция по приходите. Там ще се намира информация за целия си трудов стаж и всички трудови договори.

8.6 Отваряне на банкова сметка

Повечето работодатели избират да плащат месечните възнаграждения на своите служители чрез банкови преводи. След като извадите личните си документи, имате право да си отворите банкова сметка в банка по Ваш избор. На практика обаче банките често отказват подобна услуга на бежанците

Съвет: Когато отидете в банката, кажете, че искате да Ви бъде отворена конкретно Платежна сметка за основни операции. Банката е длъжна да Ви отговори писмено в рамките на 10 работни дни. Можете да обжалвате решението с помощта на адвокат. (За контакти на организации, които предоставят безплатна правна помощ, вижте част 12.).

Донесете **трудовия си договор и договора за наем** в банката, ако ги имате, тъй като те могат да увеличат шансовете ви за успех.

8.7 Обезщетение при безработица

Можете да получавате обезщетение за безработица, ако имате натрупан трудов стаж (работили сте на трудов договор) от 12 месеца в рамките на последните 18 месеца. Размерът и продължителността на обезщетението зависи от размера на заплатата Ви, докато сте били наети, и от това колко време сте били наети. Към 2026 г. минималната му стойност е 9,21€ на ден, а минималната продължителност: четири месеца.

Как да подам документи за обезщетение?

1. Регистрирате се като безработно лице в Бюрото по труда (вижте т. 4.1);
2. Подавате заявление в съответното териториално поделение на **Националния осигурителен институт** във Вашия град. За София адресът е: бул. „Александър Стамболийски“ 62-64.

В периода, докато получавате обезщетение за безработица, държавата ще плаща Вашите здравни осигуровки и ще Ви тече трудов стаж (което е важно, когато се пенсионирате).

8.8 Пенсия

В България съществуват два вида пенсии:

Пенсия за осигурителен стаж и възраст: това е пенсия, която се получава след определена възраст и определен брой години работа в България. Минималният брой години, които трябва да сте работили, за да получите подобна пенсия, е 15.

Социална пенсия: имате право на такава, ако сте навършили 70 г. и доходът в семейството Ви е по-нисък от **390.63€** на човек (към 2026 г.). Размерът на социалната пенсия през 2026 г. е **170.51€**.

Как да получите социална пенсия?

1. Подайте заявление в териториалното поделение на **Националния осигурителен институт** във Вашия град. За София адресът е: бул. „Александър Стамболийски“ 62-64.
2. Ще получите отговор до **4 месеца** след подаване на заявлението.

Пенсията можете да получавате по банков път или в пощенска станция по Ваш избор.

ЧАСТ 9: СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

След като Ви бъде предоставен **статут на бежанец или хуманитарен статут, вие имате същите права на социално подпомагане и социални услуги като българските граждани**. Помощта се предоставя чрез Териториалните дирекции за социално подпомагане във всички 28 области на страната. Има няколко вида помощи: социално подпомагане за хора в затруднение, семейни надбавки за деца и надбавки за инвалидност.

9.1 Социална помощ за хора в затруднено финансово положение

Еднократни помощи веднъж в годината

За издаване на лична карта: Покрива разходите за издаване на лична карта (не покрива пътнически документи). Сумата за 2026 г. е: Варира (покрива разходите)

При инцидентно възникнали нужди: Еднократна помощ за непредвидени разходи вследствие на инцидент или друго събитие. Сумата за 2026 г. е: максимум 1171,89 евро.

Месечни помощи

Тези помощи се изплащат всеки месец на хора в затруднено финансово положение, като размерът им се определя според индивидуалните обстоятелства (доход, брой членове на домакинството, собственост и вид на жилището, здравен статус, семейно положение, възраст, спестявания и др.).

Максимална помощ (към 2026 г.): **193,89 евро**.

За да кандидатствате за такива помощи, трябва да сте регистрирани като **безработни в Бюрата по труда** от поне **три месеца** (с изключение на родител, полагащ грижа за деца до 3 г.; хора с увреждания; студенти и бременни жени). Този срок не важи, ако сте се регистрирали в Бюрата по труда в рамките на три месеца от получаване на статута, затова е важно да го направите своевременно.

Изключения от правилото за три месеца включват родители, които се грижат за деца под тригодишна възраст, хора с увреждания, студенти и бременни жени.

За да получавате пълния размер на тези помощи, е задължително детето Ви да бъде записано в предучилищно или училищно образование в България.

Целева помощ за отопление

- Отпуска се за период от пет месеца през зимния сезон.
- Месечен размер, считано от 2026 г.: **62,04 €**.
- Заявленията се приемат в периода от 1 юли до 31 октомври.

Как да кандидатствам за социални помощи?

<p>Стъпка 1: Отивате в дирекция „Социално подпомагане“ в общината, където е Вашият настоящ адрес. На място попълвате заявление за получаване на социални помощи. Ще е необходимо да приложите документи, които доказват доходите Ви (ако имате такива), копие от документа за самоличност.</p>	<p>Възможно е да се изискат и други документи.</p>
<p>Стъпка 2: В рамките на 20 дни от подаването на заявление социален работник ще посети дома Ви по настоящ адрес, за да направи т.нар. социална анкета, и ще изготви доклад. При посещението служителят ще провери в какви условия живеете и ще уточни цялата необходима информация.</p>	<p>Социалният работник ще посети настоящия адрес, на който официално се водите. Ако не живеете там и не може да Ви намери, Вашето заявление ще бъде отхвърлено. Социалните интервюта се провеждат на български език.</p>
<p>Стъпка 3: Ще бъдете информирани за решението по заявлението Ви в рамките на 41 дни от подаването му.</p>	<p>Ако получите отказ за получаване на социални помощи, можете да обжалвате. Потърсете правна помощ от неправителствения сектор (за контакти вижте част 12).</p>

9.2 Семейни помощи за деца

Еднократни помощи

	Доход	Сума	Изискване
При бременност	Доходът на семейството през последната година трябва да бъде под 436,71 евро (през 2026 г.).	115,04€	Няма.
При раждане/осиновяване	Няма изискване за доход.	Първо дете: 191,74 €; Второ дете: 460,17 €; Трето дете: 230,09 €; Четвърто и следващи деца: 153,39 €	Няма.
При записване на дете в първи, втори, трети, четвърти или осми клас	Няма изискване за доход.	153,39 € (плаща се на две вноски: в началото на 1-вия и 2-рия семестър).	Детето трябва да бъде записано в българската образователна система.

ВАЖНО

Помощта се възстановява на държавата, ако детето има повече от 5 неизвинени отсъствия от училище в рамките на един месец.

Месечни помощи

- Отглеждане на дете** (до 18/20 години, ако учи): Доходът на семейството през последната година трябва да е под **388,58€** (през 2026 г.). Сума към 2026 г.: 1 дете: **25,57€**; 2 деца: **56,25€**; 3 деца: **84,37€**; 4 деца: **89,48 €** (+10,23€ за всяко допълнително дете).
- Дете до 1 година:** Доходът на семейството през последната година трябва да бъде под **388,58€** (през 2026 г.). Сума към 2026 г.: **102,26€**.

Как да кандидатствам за семейни помощи за деца?

Стъпка 1: Подаване на заявление

- Отидете в **Дирекцията за социално подпомагане** във вашата община. Попълнете формуляра и приложете документи за доходите си (ако се изискват) и копие от личната си карта.
- За да избегнете отказ, можете да подадете заявлението си и по пощата или чрез онлайн платформата egov.bg. (За това е необходим PIN код от НРА/НСИИ или квалифициран електронен подпис.)

Стъпка 2: Решение

- Ще получите отговор в рамките на **14 дни** (може да бъде удължен за проверки/документи).
- Обжалване:** Ако бъдете отхвърлени, незабавно потърсете правна помощ (вижте част 12), тъй като отказите често се обявяват за незаконосъобразни от съдилищата. Обжалването трябва да бъде подадено в рамките на 14 дни от получаване на решението.

9.3 Помощи за хора с увреждания

Хората с увреждания в България имат право на здравна, социална и финансова подкрепа от държавата. Най-важното условие за това е увреждането да бъде установено по реда на българското законодателство от българските власти.

Процедура за установяване на увреждане (ТЕЛК)

ДЕЙСТВИЕ 	ВАЖНО
<p>Вашият личен лекар ще подготви документите Ви, които да представите пред т.нар. Териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК) – органът, който в България е отговорен за установяване на увреждане. Ако нямате личен лекар, това може да бъде направено и от друг лекар, който Ви лекува. (За процедура за избор на личен лекар, вижте част 10. Здравеопазване.)</p>	<p>Лекарят ще определи какви резултати от изследвания, медицински прегледи и процедури трябва да се приложат към документацията. Той може да Ви насочи за допълнителни прегледи и изследвания преди да се явите на ТЕЛК. Трябва да платите сами за всички необходими изследвания. Всички медицински документи трябва да са издадени през последната година преди посещението пред ТЕЛК. Здравна застраховка НЕ се изисква за ТЕЛК..</p>
<p>Трябва да подадете документи в т.нар. Регионална картотека на медицинската експертиза по Вашия постоянен или настоящ адрес. В София тя се намира на ул. „Димитър Греков“ 2.</p>	<p>Трябва да сте регистрирани най-малко три месеца на този адрес, за да подадете документи за установяване на увреждане.</p>
<p>ТЕЛК ще се произнесе по молбата Ви в рамките на три месеца. Обикновено оценката е само по документи, но в редки случаи е възможно и да бъдете повикани за клиничен преглед.</p>	<p>Срокът на решението на ТЕЛК е от една до три години, но има заболявания, за които той е пожизнен. Вашият личен/лекуващ лекар ще Ви уведоми в началото на процедурата.</p>

При подаване на документите ще трябва да подготвите:

- Формуляр за кандидатстване (попълва се на място);
- Направлението от личния/лекуващия Ви лекар;
- Всички медицински документи, които сте подготвили заедно с лекаря си;
- Акт за раждане, ако искате да установите увреждане на дете под 16 г. (ако не разполагате с акт за раждане, Държавната агенция за бежанците ще издаде заместващ документ. Вижте част 2. Регистрацията в общината и документи за самоличност, т. 2.5.)

Можете да подадете документи и по пощата или онлайн, ако разполагате с квалифициран електронен подпис.

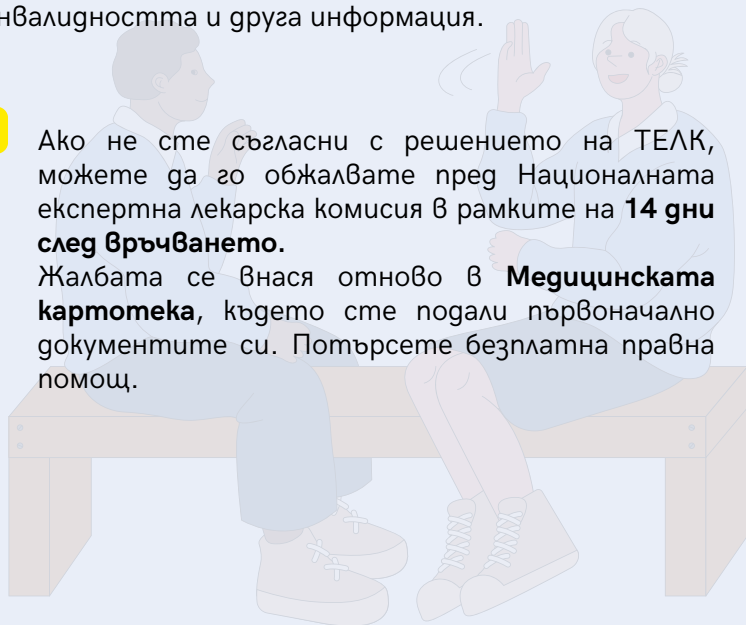
Решението на ТЕЛК ще съдържа:

- Степен на увреждане в проценти;
- Необходимост от чужда помощ;
- Срок на инвалидност и дата, на която изтича инвалидността и друга информация.

Ако не сте съгласни с решението на ТЕЛК, можете да го обжалвате пред Националната експертна лекарска комисия в рамките на **14 дни след връчването**.

Жалбата се внася отново в **Медицинската картотека**, където сте подали първоначално документите си. Потърсете безплатна правна помощ.

Помощи достъпни след сертифициране по ТЕЛК

След като получите официалния документ от ТЕЛК, можете да подадете заявление за следните помощи в Дирекцията за социално подпомагане в общината, в която живеете:

Месечна финансова помощ (за възрастни над 18 години)

Степен на увреждане	Сума (2026)
50% до 70.99%	27,34€
71% до 90%	58,59€
Над 90%	97,66€
Над 90% + чужда помощ	117,19€

Месечна финансова помощ за деца под 18 г. (или до 20 г., ако все още учат)

Степен на увреждане	Сума (2026)
50% до 70%	230,09€
70% до 90%	291,44€
90% и повече	603,33€

Целеви помощи

Можете да получите финансова помощ за покупка на личен автомобил, приспособяване на жилището Ви, рехабилитация, наем на общинско жилище. Информирайте се за конкретните изисквания за тези помощи в дирекциите „Социално подпомагане“.

Личен асистент

Ако в решението на ТЕЛК е посочено, че Вие имате нужда от чужда помощ (а в случай на дете – и без да е посочено), можете да получите помощ от т.нар „личен асистент“.

- **Работно време:** варира от 15 до 168 часа на месец, определя се след индивидуална оценка от социалните работници в Дирекцията за социални асистенти.
- **Кандидатстване:** след като бъдете насочени, кандидатствайте в общината, в която живеете.
- **Избор:** вие избирате своя асистент (роднина, познат, на когото имате доверие, и т.н.). Избраното лице сключва трудов договор с общината.
- **2026 Заплата:** асистент на пълно работно време получава заплата от приблизително 878 евро на месец (брuto).

Пенсии за инвалидност

Ако сте с увреждане от 50% или повече, можете да получавате и пенсия за инвалидност, при условие че отговаряте на определени изисквания за трудов стаж:

- Ако сте на или над 30 г.: 5 години
- Ако сте между 25 и 30 г.: 3 години
- Ако сте между 20 и 25 г.: 1 година
- Ако сте под 20 г. или сляп по рождение – няма изискване за стаж

Ако **нямате такъв стаж**, можете да получавате социална пенсия за инвалидност, но само ако имате процент на инвалидност, определен от ТЕЛК, **71% или повече**.

- За да кандидатствате, трябва да подадете заявление в офиса на **Националния осигурителен институт** във Вашия областен град. Необходимо е **копие от решение на ТЕЛК**.

9.4 Социална пенсия за хора над 70 години

Имате право на социална пенсия, независимо от трудовия си стаж в България, ако отговаряте на следните условия:

- **Възраст:** 70 или повече години.
- **Доход:** доходът на член от семейството е под 390,63 евро (за 2026 г.).
- **Други пенсии:** не получавате друга пенсия.

Месечна сума: **170,51 евро** (през 2026 г.)

За да я получите, трябва да подадете заявление в офиса на **Националния осигурителен институт** във Вашия областен град (адрес за София: бул. „Александър Стамболийски“ 62-64).

Решението за отпускане се получава в срок от **4 месеца**. В случай на отказ можете да обжалвате пред **Директора на офиса на НОИ**, където сте подали документи. Потърсете правна помощ. *(За контакти вижте раздел 12).*

Можете да получавате пенсията си в банкова сметка, в поща по Ваш избор или на Вашия личен адрес.

ЧАСТ 10:

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

10.1 Изисквания за здравно осигуряване

Системата на здравеопазването в България изисква да плащате месечна такса, т.нар. **здравни осигуровки**, а срещу това да получавате пакет от здравни услуги (лекарска и зъболекарска помощ, медицински изследвания, лекарства), когато имате нужда. Ако не плащате, запазвате правото си на грижи, но на значително по-високи цени.

Търсещи международна закрила (преди получаване на статут): Напълно покрити от държавата.

След получаване на статут: Трябва да започнете да плащате вноски (освен ако не попадате в категорията, покрити от държавата).

Прехвърляне на здравни осигуровки след получаване на международна закрила (ВАЖНО!)

Първата Ви задача по отношение на здравеопазването, след като получите статут, е да прехвърлите платените вече осигуровки по време на производството, към новия Единен граждански номер (ЕГН).

СТЪПКИ	Кой?
1. Носите копие на новата си лична карта - на бежанец или на чужденец с хуманитарен статут, в центъра, където се е провела процедурата Ви.	Vue
2. От там ще Ви издадат документ, в който се потвърждава, че здравните Ви осигуровки са били изплащани, докато сте очаквали решение на молбата за закрила. Държавната агенция за бежанците ще изпрати служебно този документ до офис на Националната агенция по приходите по постоянен адрес.	ДАБ
3. NRA ще свърже платената здравна застраховка с новия Ви Единствен граждански номер (ЕГН), който сте получили при регистрацията си в общината.	НАП

ВАЖНО

Необходимо е да извършите прехвърлянето на осигуровките възможно най-бързо след получаване на личните Ви документи, тъй като в противен случай при нужда от медицински грижи рискувате да бъдете задължени да платите осигуровките, които вече са били платени от държавата за времето на процедурата за получаване на закрила.

Здравни осигуровки

Размерът и начинът на плащане зависят от вашия трудов статус и възраст.

Статус на заетост	Подробности за приноса	Месечна сума (2026)	Payment Deadline
Нает/а на трудов договор	8% от заплатата Ви. Работодателят плаща 60%, а останалите 40% се удържат автоматично от заплатата Ви.	В зависимост от заплатата	Автоматично приспадане
Безработен	Трябва да платите вноските си лично, след като попълните и подадете декларация в регионалния офис на НАП.	22.03€	До 25-то число на следващия месец

Държавата покрива здравната застраховка за следните групи:

- Деца до 18-годишна възраст (или до завършване на образованието им или навършване на 22 години, ако все още учат).
- Студенти на пълно работно време до 26-годишна възраст.
- Безработни лица, регистрирани като търсещи работа в Бюрото по труда.
- Лица, получаващи месечна социална помощ или настанени в социални услуги.
- Съпрузи/родители/баби и гяровци на лице с увреждане над 50%, което се нуждае от помощ.
- Пенсионери, получаващи пенсия в България.

Загуба на права: Ако не плащате месечните си здравноосигурителни вноски за повече от три месеца в рамките на три години, губите правото си да получавате субсидирана медицинска помощ. Правата Ви се възстановяват едва след като бъдат платени всички пропуснати вноски. Не трябва да имате просрочени задължения, по-стари от пет години.

Възстановяване на здравноосигурителни права

1. Подайте **декларация образец 7** в офиса на Националната агенция за приходите (НАП) по вашия постоянен или настоящ адрес.
2. Платете общата дължима сума. Това може да стане чрез банков превод към сметка на НАП (те ще ви предоставят номера) или директно в офиса на НАП.

10.2 Медицински услуги

Общопрактикуващ личен лекар

Лекарят, който следи цялостното Ви здравословно състояние и история, е личният Ви лекар или т.нар. общопрактикуващ лекар. Ако плащате редовно здравните си осигуровки, ще имате възможност да изберете такъв за Вас и всички членове на Вашето семейство. Личният лекар е първият специалист, към когото се обръщате при нужда от медицинска помощ (освен ако ситуацията не е спешна и не изисква викане на спешна помощ).

Как да се запишете при личен лекар?

Възможно е вече да имате личен лекар, избран за Вас от социалните работници на ДАБ още преди да сте получили статут. Можете да изберете да останете пациент на този лекар, или да изберете друг.

- **Кога да промените:** можете да се регистрирате при нов общопрактикуващ лекар за първи път или да промените по всяко време на годината, ако наскоро сте променили постоянния си и настоящ адрес (което важи след получаване на статут). В противен случай промени са разрешени само през **юни и декември**.

Процедура:

1. **Изберете общопрактикуващ лекар:** препоръчително е да изберете лекар, който се намира близо до дома Ви. (Родителите/настойниците избират за деца под 18 години). Ако не можете да намерите лекар, **Регионалната здравноосигурителна каса (РЗОК)** в града, в който живеете, е длъжна да Ви помогне. В София тя се намира на ул. „Енос“ № 10, вход Б (има и териториални подразделения по квартали).
2. **Подайте заявление:** посетете кабинета на избрания лекар или офиса на РЗОК, за да попълните формуляр за заявление.
3. **Получете документи:** при регистрацията ви трябва да ви бъде издадена здравноосигурителна книжка, която удостоверява регистрацията ви при общопрактикуващ лекар и зъболекар.

<p>Такса за консултация (2026)</p>	<p>1,48€ за посещение. Пенсионерите заплащат намалена такса от 0,51€.</p>
<p>Безплатни посещения</p>	<p>За деца, бременни жени, майки в първите 45 дни след раждането, хора, получаващи социални помощи или помощи за безработица, и хора с злокачествени заболявания</p>
<p>Основни функционалности</p>	<ul style="list-style-type: none"> • лекува заболявания като грип, настинки и други по-леки състояния, като изписва и необходими медикаменти; • издава документ, т.нар. направление, насочване за безплатни изследвания или към друг лекар - специалист в дадена област (например гинеколог, хирург, ортопед и т.н.). • извършва профилактични прегледи и задължителни ваксинации; • осигурява необходимата здравна документация (здравноосигурителна книжка, болничен лист, бележки за записване в детска градина и училище, за започване на работа и др.) и дигитален профил на всеки пациент с история на заболяванията; • осигурява подкрепа на хронично болни (поддържа рецептурна книжка, с която се вземат лекарства с голямо намаление) и на хора с увреждания (подготвя документите и насочва хората за освидетелстване на увреждането пред специална комисия - т.нар. ТЕЛК).
<p>Направление</p>	<p>Общият лекар издава направление за безплатни прегледи или консултации със специалист (например гинеколог, хирург, ортопед и др.). Посещението при специалист без направление от общопрактикуващ лекар изисква заплащане на пълната, несубсидирана такса.</p> <p>Направлението, издадено от Вашия лекар за консултация или съвместно лечение, може да се използва до 30 календарни дни от датата на издаването му.</p>

Лечение в болница

Тун	Такса	Забележка
Застрахован пациент	2,97€ на ден за престой в болница (от 2026 г.).	Може да заплатите допълнително за добавени услуги (по-добра стая, конкретен лекар, допълнителни лекарства).
Без здравна застраховка и бременна	Право на редица безплатни тестове и медицински услуги, свързани с раждането.	
Незастрахован и нуждаещ се	Ако нямате доходи или лични активи, Дирекцията за социално подпомагане може да покрие разходите Ви за болнично лечение. Директорът на болницата трябва да подаде заявление до Дирекцията, която ще проведе социално проучване в рамките на седем дни , за да одобри плащането.	

Спешна помощ

Имате право на **безплатна спешна медицинска помощ** в животозастрашаващи ситуации без значение дали сте платили или не своите здравни осигуровки.

Спешен телефон: Наберете номер **112** при спешни случаи, свързани със здравословно състояние, при пътни инциденти, пожари и др. Обаждането е безплатно, а номерът е идентичен в цяла Европа. Операторите говорят само **български и английски език**.

10.3 Лекарства

- Лекарства се купуват от аптеки и лицензирани дрогери. Някои по-леки лекарства могат да се получат без рецепта от лекар (например Парацетамол, Нурофен, Аспирин, Аналгин и др).
- Повечето лекарства обаче се купуват само с рецепта (например антибиотици).

По принцип пациентите заплащат лекарствата си. Хронично болните пациенти получават от своя личен лекар **Рецептурна книжка**, която им позволява да получават необходимите им лекарства от аптеките безплатно или със значителна отстъпка.

10.4 Стоматологични услуги

- Лицата, които имат здравна застраховка, могат да изберат зъболекар по свой избор, който работи с Националната здравноосигурителна каса (НЗОК).
- Имате право на ограничен брой безплатни процедури всяка година, обикновено цялостен преглед и три стоматологични интервенции (включително лечение на кариес и изваждане на зъб).
- Всички други услуги се заплащат от пациента.
- Пациентът заплаща еднаква такса за всяко посещение при зъболекар, както и за посещение при общопрактикуващ лекар (**1,48€** до 2026 г.).

10.5 Запазване на час при специалист

След като получите направление от Вашия личен лекар:

1. Изберете лечебно заведение: изберете специалист или лечебно заведение, което работи с **Националния здравноосигурителна каса (НЗОК)** и потвърдете, че приемат направления от лични лекари.
2. Запишете час: свържете се директно с клиниката или болницата (по телефона, онлайн или лично), за да насрочите посещението си.
3. **Онлайн опция: можете да използвате и уебсайта www.superdoc.bg**, за да си запазите час (с направление или платена консултация).
  - Търсете по специалност, град или име на лекар.
  - Изберете причината за посещението си (например първо посещение, контролен преглед).
  - Изберете дата и час.
  - Изберете начин на плащане (безплатно с направление от общопрактикуващ лекар, платно или частна застраховка).
  - Влезте в профила си или се регистрирайте, за да потвърдите резервацията.
  - **Винаги носете всички документи и резултати от предишни изследвания на прегледа.**
4. Ако посетите специалист след насочване от Вашия личен лекар, Вие също заплащате такса от **1,48€**.

ЧАСТ 11:
БЪЛГАРСКО
ГРАЖДАНСТВО

Българско гражданство

В тази секция са описани изискванията и процедурите за кандидатстване за българско гражданство след получаване на статут на международна закрила.

11.1 Изисквания за допустимост

Статут	Изисквания за допустимост
Статут на бежанец	Право на кандидатстване три (3) години след получаване на статута.
Хуманитарен статут	Право да кандидатствате пет (5) години след получаване на статута.

11.2 Необходими документи

За подаване на заявлението трябва да бъдат подготвени следните оригинални документи. Всички документи трябва да бъдат на български език. Ако документът е издаден от чужда държава, той трябва да бъде преведен и легализиран.

Формуляр за кандидатстване

Може да бъде изтеглен от интернет или попълнен на място (трябва да бъде на български език).

Акт за раждане или документ за самоличност

Ако нямате акт за раждане, използвайте настоящата си лична карта (лична карта за бежанец/хуманитарен статут).

Свидетелство за съдимост

За подробности относно това как да го получите, вижте предходната секция „Регистрация в общината и документи за самоличност“.

Документ от прокуратурата

Удостоверява, че срещу Вас не е образувано наказателно производство за умишлено престъпление от общ характер. Издава се от Районната прокуратура и отнема 4 работни дни.

Доказателство за финансова независимост

Ако сте трудово ангажирани: удостоверение от работодателя Ви, потвърждаващо трудовия Ви договор, длъжността и заплатата Ви, с период от поне шест месеца назад.

Ако не работите: удостоверение от Националната агенция по приходите (НАП), в което се декларират доходите Ви за предходната година.

Доказателство за владеене на български език

Вариант А (сертификат): Сертификат за завършен курс по български език (финансиран от ВКБООН, проведен от Българския Червен кръст) на ниво Б1. Дипломата, издадена от БЧК, трябва да бъде представена в Център за оценяване в училищното и предучилищното образование (бл. 5, ет. 2, бул. Цариградско шосе 125, София) или изпратена по пощата, ако живеете извън София.

Вариант Б (изпит): Ако не сте завършили курс на БЧК, трябва да се явите на изпит по български език, организиран от същия център. Изпитът се състои от 20 въпроса и трае 1 час. Трябва да подадете заявление за явяване на изпита, който се организира ежемесечно според предварително обявен график. Ако не успеете, можете да се явите отново след три месеца.

Вариант В (диплома): Нотариално заверено копие на диплома за завършено образование в България (начално, средно или висше).

Медицински документ

Издадено от медицинска консултативна комисия в местната ви медицинска институция, удостоверяващо, че: **1)** не страдате от остри, заразни или инфекциозни заболявания; И **2)** не страдате от психично заболяване.

Декларация

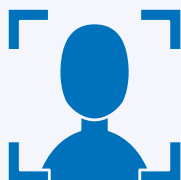
Може да бъде изтеглена от интернет или попълнена на място.

Автобиография

Актуална паспортна снимка

1 снимка

Фотокопие на лична карта

Фотокопие на вашата карта на бежанец или карта за хуманитарен статут.

Разписка за плащане на държавна такса

Таксата е **511,29 €**. Платете по сметката на Министерството на правосъдието: BNB - Централна банка, IBAN - **BG09 BNBG 9661 3000 1737 01**, BIC: **BNBG BGSD**.

ВАЖНО

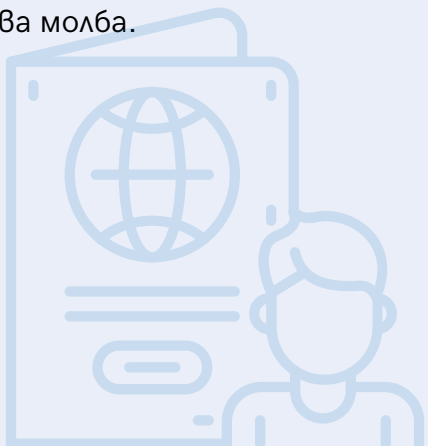
Когато кандидатствате за гражданство, не трябва да имате финансови задължения към държавата. Това означава, че трябва да сте платили всички просрочени здравни осигуровки, данъци и глоби.

ВАЖНО

Липсата на някои от необходимите документи може да бъде **основание за отказ на молбата Ви за гражданство.**

Повторна молба: ако молбата Ви бъде отхвърлена, имате право да подадете нова молба.

11.3 Как да кандидатствам за българско гражданство?

Стъпка	Описание
1	<p>Подавате заявлението си и всички необходими документи лично в Министерство на правосъдието в София, ул. „Аксаков“ 5.</p> <p>Не е необходима предварителна регистрация на час.</p>
2	<p>Интервю: интервюто ще бъде насрочено и проведено от служител на Министерството на правосъдието.</p>
3	<p>Препоръка: в рамките на 12 месеца Министерството на правосъдието трябва да направи препоръка до президента: или да издаде указ за предоставяне на българско гражданство, или да отхвърли заявлението Ви.</p>
4	<p>Президентски указ: президентът издава указ, с който ви предоставя гражданство. Няма срок, в който това трябва да се случи.</p>

ЧАСТ 12:

КЛЮЧОВИ УСЛУГИ И ОРГАНИЗАЦИИ: КОНТАКТИ И АДРЕСИ

Информация, застъпничество за достъп до права, насочване към услуги

Международна организация по миграция (МОМ)

Адрес: София, ул. „Цар Асен“ 77

Телефон: +359 2 939 47 74

Facebook:

www.facebook.com/IOMBulgaria

Имейл: iomsofia@iom.int

Бюро за информация и услуги за граждани на трети страни

Адрес: Бул. „Христо Ботев“ 111

Телефон: + 359 879 651 046, +359
88 2 66 00 56

Имейл: office@sofia-da.eu

Работно време: Пон-Пет, 10:00-
17:30

Информационни центрове за мигранти на МОМ

Бургас

Адрес: гр. Бургас, бул Стефан Стамболов
Но 43, офис 3
Телефон: +359 886 177 295

Варна

Адрес: Варна, квартал Чайка, улица
Търговска 118
Телефон: +359 886 177 329

За повече информация и контакти
[https://bulgaria.iom.int/contact-us.](https://bulgaria.iom.int/contact-us)

Формуляр за запитвания, отзиви и оплаквания на ВКБООН

Ако искате да зададете въпроси, да споделите оплакване, да дадете обратна връзка и предложения, сканирайте QR кода по-долу:

Можете също да ни пишете на: bulsoprt@unhcr.org.

За всякакви жалби, свързани с неправомерно поведение на служители на ВКБООН, партньори и други страни, с които ВКБООН има сключен договор, моля, свържете се със Службата на генералния инспектор към ВКБООН чрез поверителна електронна поща: inspector@unhcr.org. Неправомерното поведение включва, но не се ограничава до, сексуални злоупотреби, тормоз, дискриминация, злоупотреба с власт и ответни действия, незаконни дейности, измама и корупция. Неправомерното поведение може да включва и съдействие или съучастие в подобно поведение.

Ако обмисляте да подадете официална жалба за неправомерно поведение, но не сте напълно сигурни, можете да се свържете с нас на адрес: bulsosea@unhcr.org.

За информация относно правата, задълженията и услугите, достъпни за бежанците и търсещите международна закрила в България, посетете: <https://help.unhcr.org/bulgaria>.

За да научите повече за ВКБООН България, посетете: <https://www.unhcr.org/bg/>.

Центрове за закрила и включване „Компас“

Това са центрове, където можете да получите индивидуална социална подкрепа, правна помощ, помощ за достъп до образование и заетост, а когато е възможно, и курсове по български език. В тези центрове работят служители на *Българския Червен кръст, Каритас, Фондацията за достъп до права (ФАР)* и други неправителствени организации.

Пловдив

Адрес: бул. „Принцеса Мария Луиза“ 47

Телефон: (+359) 882 977 523 (мобилен, Viber, Telegram)

Работно време: понеделник – петък, 09:00 – 17:00, събота, 10:00 – 16:00

Варна

Адрес: ул. „Габрово“ № 15

Телефон: (+359) 884 553 494

(<https://t.me/communitycentrevarna>)

Работно време: понеделник – петък, 09:00 – 12:00, 13:00 – 16:00

Харманли

Адрес: ул. „Баучер“ № 5

Телефон: (+359) 887 290 487

Работно време: понеделник-петък, 8:30-16:30

Правна помощ

Български хелзинкски комитет ✨

Тел.: (+359-2) 981 3318, (+359-2) 980 2049

Имейл: refunit@bghelsinki.org

Фондация за гостъп до права (ФАР) ✨

Можете да се запишете за консултация на следните телефони:

За София: +359 882873238, or +359 884334283

(имат Вайбър и WhatsApp);

За Пловдив: + 359 896961160, or

+359 8799317294, or + 359 883550151

За Бургас: +359 886 554 777

За Варна: +359 876 699 260

За Добрич: +359 884455869, +359 884451929

За Благоевград: +359 87 6683589

Център за правна помощ „Глас в България“ ✨

Адрес: София, ул. „Триадица“ 5Б, ет. 2, офис 226

Тел.: +359 887470742

Имейл: voiceinbulgaria@gmail.com

Консултациите се състоят всеки вторник, трябва да запишете час на посочения по-горе телефон.

Хуманитарна помощ, придружаване и превоз

Съвет на жените бежанки в България ✨

Адрес: София, ул. „Искър“ 37

Facebook: <https://www.facebook.com/pg/CRWBG>

Имейл: office@crw-bg.org

Български Червен кръст (централа) ✨

Адрес: София, бул. „Джеймс Баучър“ 76

Тел.: +359 2 81 64 709

Уебсайт: www.redcross.bg

Фондация „Мисия Криле“ ✨

Адрес: гр. Харманли, бул. „България“ 11

гр. Стара Загора, ул. „Христо Ботев“ 205

Образователна подкрепа

Фондация „Рийчаут“

Адрес: ул. „Бачо Киро“ 5

Заявка за включване в часове се прави на телефон: +359888770297 или по имейл: info@reachout.bg или kristina@reachout.bg

Помощ за заетост и предприемачество

Каритас София – Кариерен център

Адрес: бул. „Сливница“ 227

(и във всички центрове „Компас“)

Полезни ресурси в интернет

WWW.REFUGEELIGHT.BG

Информация на Вашия език за всички сфери на живот в България. Възможност за консултация онлайн с адвокат.

WWW.REFUGEE.BG

Информация на Вашия език за всички сфери на живот в България

WWW.HELP.UNHCR.ORG/BULGARIA

Информация на български и английски език за процедури и съществуваща подкрепа.

WWW.ASYLUM.BG

Информация на Вашия език за процедурите, свързани с Вашата процедура за бежанец.

Ключови институции

Държавна агенция за бежанците (ДАБ)

Адрес: бул. Мария Луиза № 114Б, София

Телефон: 02/421 52 05 ; 02/421 52 06

E-mail: sar@saref.government.bg

Дирекция „Миграция“ на Министерството на вътрешните работи

Адрес: бул. Мария Луиза № 48, София

Телефон: 02 982 4808

E-mail: migration@mvr.bg

Линк към уебсайтове:

Община София

Община Пловдив

Община Варна

Община Бургас

Община Харманли

Агенция по заетостта

Министерство на образованието и науката

Министерство на здравеопазването

Министерство на вътрешните работи

Национална агенция за професионално образование и обучение

Национален център за информация и документация (NACID)

Национална агенция за приходите (НАП)

Национален осигурителен институт (НОИ)

Прокуратура на Република България

Регионална здравноосигурителна каса (РЗОК)

Агенция за социално подпомагане

Териториалната експертна лекарска комисия (ТЕЛК)

НАРЪЧНИК ЗА ИНТЕГРАЦИЯ

Информация за новопризнати бежанци и лица с
хуманитарен статут

Bulgaria

© 2026 Върховен комисариат на ООН за
бежанците

Представителство на ВКБООН в България
bulso@unhcr.org
Площад Позитано 2
1000 София
www.unhcr.org/bg

Последвайте ни в социалните мрежи!

